

Друговима.

Шумарски лист прелази данас границе, које су нас кроз вјекове раздвајале.

Прије је био тихи орган скромних радника, који не клонуше духом, кад их је и из властите струке истискивао туђинац, већ не уморним радом подигаше властитом снагом своју струку до замјерне виштине.

Сад се ево уједињује са својим поносним другом, Шумарским Гласником, који је прошао Калварију Албаније и Крфа, те постаје вијесником зелене струке и зеленог богатства од сиједог Триглава до хисторичког Кајмакчалана.

На том путу желимо му, да подржава традиције својих уједињених предака.

Полети гласниче наш свим друговима нашим, који далеко од буке светске и градског уживања обилазе шуме наше по врлетима и хридинама, чувајући потомству највеће благо наше отаџбине. Дизи их над свакдању ситничавост и трзвице, држи их у процесу. При том не дај, да наша струка изгуби свој традиционални идеализам и причај јој и даље о високом задатку столетног рада за далеке генерације, који не чека признања ни захвалности садашњости.

А ви другови и пријатељи пригрлите овај наш гласник! И Ви старине, којима су године напорног рада овиле поптено чело вијенцем сиједих власи; и Ви у напону снаге, који сносите све терете и одговорност овог тешког доба; и Ви најмлађи, узданице наша, које је свакдањи поглед у смрт за страшних ратова научио у младој доби мислити главом зрелих мужева, уливши у Вас необичну самосвијест и вољу за стварање — скупите се у чврсто коло!

О Вама свима овиси, да се овај лист подигне на достојну виштину, да не буде само гласило наше Удружења него и огледало нашег стручног и знајственог рада.

По њему ће просуђивати наша јавност и вањски свијет нашу вриједност и наш рад. Настојмо сви, да тај суд буде што љепши.

Утврђујмо стручну свијест, стварајмо **наше** шумарство, држимо високо идеале. //

Уредништво.

Inž. M. Marinović:

Postanak i zadaća Jugoslov. Šumarskog Udruženja.

Silan elan solunske vojske i mase naroda, elektrizovanih idejama, koje iznesoše poslednje godine rata, porušiće nenačravne granice stare monarhije. Vjekovima razdijeljena braća našeg naroda padaće u zagrljav. I nastadoše nezaboravni dani narodnog veselja i oduševljenja, koje i stroga historija mora zabilježiti s ganutljivom suzom radosnicom u ratom isplakanom oku.

Bili su veliki časovi. Narod se otresao mamurluka, talasi oduševljenja obvladali su ga, da je bio kao dijete, koje u svojoj sreći sve ljubi, sve vjeruje i — svakome nasjeda. Bilo je kao kad se okovana galija razbila o stijene, a tužni robovi galijoti našli se odjednom u potpunoj slobodi sunca na bajnom otoku, gdje se sve želje ispunjuju.

No zamalo se pokazaše strahovite posljedice rata i započinje nova ljuta borba. S jedne je strane šaka boraca za ideale u prvim redovima; bore se nadasve oduševljeno. S druge su strane revolucionarne mase. Među njima razni fantaste i špekulantи obećaju brda i doline. Sve hoće samo lagodan život bez muke i napora. Novi proroci dižu se na ledima nerasudne mase, u koju su pretvorili narod i koja ih slavi, pjeva, kliče, slijedi ih u život i smrt i sve ruši i obara, što joj se usuđuje usprotiviti.

Dolaze na red i lijepo naše šume. I one se nište, haraju, grabe. Svaki vikač s njima počinje, svatko njih obećaje, s njima trguje i s njima se uzdiže. Šuma postaje korteško sredstvo. A šumar? On stoji u tom metežu, kavzi, otimačini, stoji u prvim redovima, idealizam mu prožeо cijelo biće. Ali neodgovorne sile su jače, jer po njima zavedeno ljudstvo udara ga kamenom i clovom.

Tako od konca 1918. godine proživljuje i naše šumarstvo strašnu krizu. U nerazmjernej borbi uzimaju posvuda naši šumari učešće, ali na žalost — pojedinice i zato bez uspjeha. I ti pojedinci stradavaju, padaju pod udarcima revolucioniranih masa, koje preko njih provaljuju u šume i nište ih, ruše, pale od krševitih obala Jadrana sve tamo do makedonskih vrleti i banatskih pjeskulja.

Opetuje se staro pravilo tisućljetne historije, koja veli, da za svake revolucije najviše stradavaju šume.

Šumari uvidaju besmislenost pojedinačne borbe i za to viđimo odmah poslije prevrata, da se u svim krajevima domovine spontano pojavljuje neodoljiva težnja, da sve sile koncentrišemo, da se uhvatimo u snažnu falangu oko naših šuma, da najbolje borce svoje postavimo u prve bojne redove te doviknemo svim tim vikačima: ne ćete dalje! Ali na žalost, nije sve išlo onako, kako se je htjelo. S jedne strane izmučeni živci prenapetim radom u vječnoj borbi za ideale struke, s druge strane

užasna borba za samoodržanje, koja u poratnim godinama apsorbira velike procente energija svih javnih namještenika, i stvar se jedva pomiče napred. Sva tri udruženja opetovanu žele ujedinjenje sila, a do ujedinjenja ipak ne dolazi. Svako je toliko zaokupljen svakdanjim brigama i poslom, da upravo fizički ne dočpijeva, da posveti dane i tjedne pregovorima i pripravama. Svi osjećaju nedostatak dvojice, trojice ljudi, koji bi se riješili ostalih briga te sve svoje sile posvetili ovoj stvari. I tako se sve prepusta slučajnim putovanjima, sporoj pošti, formalnosti sjednica i skupština itd.

Ta sporost izrabljuje se s raznih strana. Dolaze spletke, intrike, nehotične pogreške, male stvari. Hoće nas se uvući i u strahoviti vrtlog svagdanje politike, nas, koji stvaramo i računamo sa stoljećima. Sve se to pojavlja onda, kada treba, da se uzdignemo nad svakdašnjost, da rascjepkane snage sjedinimo. Trice, radi kojih će nam se najbliže potomci smijati, pričinjavaju nam se nepremostivim zaprekama. Kao mravi, pred koje se skotrljao kamečak; kao ptice, sapete u krletku, koje ne mogu da se uzdignu nad maglu u visine, gdje sunce sija tako divno, veličanstveno.

Vrijeme prolazi umjevnom brzinom, a dotle nestručnjaci rješavaju kardinalna pitanja naše struke. Šume propadaju, naš izvoz stagnira, šum. industrija proživljuje tešku krizu, valuta pada; svuda zlovolja, nezadovoljstvo. Mi svi osjećamo volju, snagu, da to popravimo i izravnamo. Osjećamo potrebu, da reknemo, što treba, što bi bolje bilo, hoćemo da radimo, da surađujemo, da stvaramo. Ta mi smo bogata zemlja, pol svijeta nam zavidi, a veliki dio našeg bogatstva, 30% teritorija ove države, valjda je ipak u stanju, da upliviše na poboljšanje krize! I mi spremamo velike proteste, prijetimo se, grozimo se, ali... krik pojedinaca gubi se u silovitem orkanu. Nitko ga ne čuje. Vrijeme huji nad našim glavama vanrednom brzinom, koja nas opaja, hvata nas omaglica, ali se ne damo, šaljemo pismene proteste protiv izdanih naredaba, opet se čuje ovdje ondje očajan krik, protest u vihar, u tamu, a na sve to kao da čujemo smijeh sila, koje zaigraše vrzino kolo, a neka tiha jeka kao da se razabire iz vihora ujedinite se!... Prolazi 1919. godina, dolazi 1920. Sastajemo se 26.—27. maja u Zagrebu. I čin se ovako sastanemo, ne vidimo razlike između nas, zavolimo se, pobratimo se i osjećamo se jaki. Na zboru se stvara podloga za novo udruženje, uvida se sve зло, koje donosi razcjepkanost. Svi uviđaju, da nas samo brzi rad može spasiti.

A čim se razidemo, opet stojimo pod uplivom dnevnih dogeđaja, tražimo formule, »solidne temelje«, postajemo sitničavi, bojimo se jedan drugoga. Hoćemo da spašavamo jedan pred drugim trice, a dotle propadaju milijuni.

U tom prolazi i 1920. godina i polovica 1921. Dolaze historički dani mjeseca lipnja. Stojimo kao kod otvorene rake, u koju sahranjujemo tri prohujale godine i s njima tolike milijune poharanih šuma, opustošenih branjevina istrulih balvana, izgubljenih energija. Velika pitanja socijalnih i ekonomskih zakona,

koja poput Damaklovog mača vise već tri godine nad glavama naroda, stoe još uvijek neriješena. Još nemamo ni predradnja za novi šumski i lovski zakon, organizaciju službe itd. itd.

I ruke, što su stajale jedna pored druge, i nehotice se stisnuše. Dosta je bilo! Ne ćemo više ovako svaki za sebe, već skupa! I stvorila se jaka i čvrsta falanga oko šuma jugoslovenskih. Još smo ih jednom tako jako zavoljeli, jer je naša ljubav za njih veća, šira. Ona obuhvaća sve šume od alpinskih vrhova do crnogorskih brda. Mili su nam hrastovi slavonski kao i macedonski, volimo jele kršne Like kao i one na divnim Karavankama. Boli nas pustošenje tih šuma, pa bile one ma u kojem kraju domovine. I taj zajednički interes, ta beskrajna ljubav za sve naše šume i za domovinu našu udariše temelje velebnoj građevini: Jugoslovenskom Šumarskom Udrženju.

Ali sad već nema više mjesta rekriminacijama. Na posao bez oklijevanja! Zasučimo rukave, ali ne dva, tri, pet, već svi, svi bez iznimke! Posao, koji nas čeka, tako je ogroman, da treba najracionalnija podjela rada. Devet odsjeka, koje je osnovalo Udrženje, zadovoljiti će svačiju ambiciju. Zadaća, koju si je postavilo Udrženje u svojim pravilima, »da će u pitanjima šumarstva inicijativno i savjetodavno utjecati na stručno zakonodavstvo i ekzekutivu ove države« — velika je i uzvišena. Stojimo pred preradbom šumarskog i lovskog zakona za cijelu zemlju, reorganizacijom službe, pred riješavanjem velikog kompleksa pitanja agrarne reforme te s tim skopčanih pitanja eksproprijacije vel. posjeda, razgraničenja šuma u južnim pokrajinama, revizije segregacije, otkupa služnosti, kolonizacije, paše itd. Sva ta pitanja duboko zadiru u šumarstvo. Hoćemo li pustiti, da se i dalje bez nas rješavaju? Udrženje će biti dosta jako, da zaprijeći svako eksperimentiranje u tim pitanjima. Opravdani zahtjevi našeg seljaštva moraju se zadovoljiti, ali ne damo, da ta pitanja budu i dalje korteška sredstva političkih stranaka, jer je šuma život generacija, što mora stati nad generacijama i nad njihovim časovnim raspoloženjem.

Uz zaštitu i čuvanje povjerenih nam šuma i pravednu podjelu njihovih produkata, ne ćemo zaboraviti, da naša država ne može da konzumira sve svoje drvo. Ravnoteža naše drž. trgovачke bilance ovisi u mnogo postotaka o našoj šumskoj trgovini i industriji. Zato naš rad ne bi bio potpun, te bi ostao jednostran i često bezuspješan, kada ne bi u svoj krug pritegnuli osim vlasnika šuma i ove dvije grane, razumijevajući pod šumarstvom ne samo uzgoj i produkciju drveta, nego i njegovu preradbu i prodaju, te održanje ravnotežja između jednog i drugog. Čestim dodirom naći ćemo zajedničke interese i ukloniti sve zapreke, koje stoje na putu, da naše šume postanu ono, što treba da budu i što će morati biti: bogati neusahnivi reservoar materijalnog i moralnog bogatstva naroda i države. —

Nema evo ni tri mjeseca, kako su pravila odobrena i Udrženje je počelo da elementarnom snagom živi i radi. Kratko vrijeme za stvaranje bilance, ali ipak dovoljno, da se pokaže na više velikih uspjeha. Počelo nas se pitati, slušati

i u v a ž a t i. Naši protesti nisu više osamljeni krik pojedinaca, to je ozbiljan glas velikog Udruženja, preko kojeg se ne može i ne će prelaziti na dnevni red.

O našoj slozi i unutarnjoj jakosti ovisi snaga i moć toga glasa.

O dalnjim velikim ciljevima i smjerovima našeg velikog Udruženja ne mogu ovdje da govorim, jer ne bi skoro završio. Te će se zadaće iskristalizirati i izjasniti iz doprinosu ostalih članova Udruženja, — a u smjeru: hoćemo jedinstveno, narodno, zdravo i bogato šumarstvo!

Inž. Anton Šivic:

Pogled v preteklost in v prihodnost društvenega življenja in delovanja v Sloveniji.

Leta 1874. se je ustanovilo za območje bivših dežel Kranjske in Primorske Gozdarsko društvo, ki je poslovalo do osvoboditve leta 1918.

Društvo si je steklo za povzdigo gozdarstva v teku preko štiridesetletnega obstoja velikih zaslug. Posebno odlično se je zanimalo za zistematično pogozdovanje Krasa, katerega velik, že lepo pogozdeni del pripada dandanes na žalost našemu sosedu na jugu.

Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo izdajalo je, izvzemši vojna leta, svoje lastno glasilo, ki je bilo pisano v nemškem jeziku. To glasilo je prineslo običajna poročila o delovanju društva, poleg tega pa tudi razne gozdarske strokovne in znanstvene članke. Da se glasilo ni tiskalo v slovenskem jeziku, je bilo krivo pač to, da so bili člani tega društva večinoma nemške narodnosti (veleposestniki, njih gozdarski uslužbenci in nekaj državnih uradnikov; od poslednjih je bilo razmeroma malo gozdarjev).

Po prevratu je bil dne 15. februarja 1919 izredni občni zbor v Ljubljani. Tu je najstarejši društveni član prevzel začasno predsedstvo, pozdravil zborovalce in omenil, da je bila med vojno potekla poslovna doba društvenemu predsedniku in vsem odbornikom; treba torej že vsled tega izvoliti nov odbor. Nazglasil je dalje, da so se vsled izida svetovne vojne izpremenile podobe posameznih dežel in držav na zemljevidu in predrugačile razmere v družabnem in državnem življu, — tako tudi v našem ožjem ozemlju, katerega del je zaseden po Italijanu.

Potrebno je zatorej, da se društvo preuredi in preosnuje primerno novim razmeram.

Nato se je oglasil odstopajoči predsednik, sedaj že pokojni knez Windisch-Graetz, poslavljajoč se z željo, da naj bi zastopniki zelene stroke kot doslej tudi v prihodnje posvetili vse svoje moći delovanju za prospех gozdarstva.

Sledila je volitev novega odbora, ki pa se je volil le začasno vsled tega, ker zaradi takratnih prometnih in drugih razmer niso bili na občnem zboru zastopani člani iz oddaljenih krajev.

Novoizvoljeni društveni predsednik, g. Josip Lenarčič, zahvalil se je dosedanjemu odboru za delovanje. Omenil je poslovanje bivšega društva, spominjajoč se tudi lepih strokovnih ekskurzij in zanimivih predavanj. Opozoril je, da bo treba delokrog društva razsiriti sedaj na vse ozemlje Slovenije.

Navzoči zastopnik Kmetijske družbe za Slovenijo je izvajal, da je treba zastopati koristi kmetske skupine ob enem s koristmi gozda in odstraniti vsaktera nesporazumljjenja pri zasledovanju cilja za napredek kmetijstva in gozdarstva. Veliko članov Kmetijske družbe je tudi včlanjenih pri gozdarskem društvu. Malo je gozdarjev, ki ne bi bili poleg gozda navezani tudi na kmetijstvo. Družbeni list »Kmetovalec« je bil pred prevratom in je še vedno na razpolago za objavo podučnih, za posestnike važnih člankov gozdarske vsebine.

Na občnem zboru se je veliko obravnavalo o ustanovitvi podružnic, da se omogoči podrobnejše in popularnejše delovanje.

Odboru se je poverila naloga, da sestavi primerna pravila za društvo in podružnice.

Na zboru se je razmotrivalo potem vprašanje agrarne reforme v gozdih in je v tem predmetu obširno poročal novoizvoljeni predsednik, v debato pa je poseglo veliko število navzočih. Sprejet je bil končno predlog, da se ima sklicati anketa, obstoječa iz odborovih članov in od tega kooptiranih gozdarskih strokovnjakov, ki naj premotrijo vsa vprašanja agrarne reforme in podajo svoje nasvete in predloge prizadetim oblastvom.

Anketa ima predvsem povdariti, da se morajo zastopati koristi gozdne posesti v Sloveniji v smeri najplodonosnejšega in vztrajnega gozdarstva na podlagi privatne lastnine.

Na občnem zboru se je končno sklenilo protestirati proti takratnemu uničevanju kraških nasadeb na Notranjskem po okupacijskih četah. Tedaj pač nihče ni domneval, da bodo Italijani zasedeno ozemlje obdržali.

Društvo je začelo poslovati v smislu začrtanih si pravil in je reševalo tekoče posle. Ravnotako je poslovala nje »Podravska podružnica« v Mariboru, ki je bila ustanovljena dne 27. februarja 1919.

Prva odborova seja se je vršila dne 23. februarja 1919 v Ljubljani, ki je bila obenem anketa v zadevi stališča, katero naj zavzame gozdarsko društvo napram agrarni reformi. Sklenilo se je bilo, da pripravi društveni tajnik spomenico, ki se predloži ministrstvu za gozde in rudnike in predsedništvu deželne vlade za Slovenijo.

Tajnik se je naročilu odzval in sestavil spomenico. Ta se je natisknila in razposlala merodajnim faktorjem. Nekaj izvodov te spomenice, ki je kljub današnjim, že bolj ustaljenim razmeram v gotovih vidikih še vedno pomembna, je še v zalogi in se na zahtevo oddajo interesentom.

Društvo je nastopilo proti namestitvi nestrokovnih, nekvalificiranih in nesposobnih nadzornikov po velegozdnih posestvih

agrarne reforme. Našlo je razumevanje v ministrstvu za gozde in rudnike, ki je v tem pogledu primerno ukrenilo.

Odborove seje sta društvo in podružnica sklical mnogokrat.

Med odborom in društvenimi člani pa ni bilo mnogo stika. Vzrok temu je bil, da društvo vsled pomanjkanja sredstev in drugih težkoč ni moglo izdajati nikakega glasila, v katerem bi se bili člani obveščali o tekočih zadevah, poslih, važnih ukrepih i. t. d.

Z izdajanjem lista pa se je čakalo predvsem tudi radi tega, ker je gozdarsko društvo sklenilo na početkom omnejenem občnem zboru, da je treba dobiti stike s Hrvatsko-slavonskim in s Srbskim gozdarskim društvom, ki bi nato skupaj izdajala prepotrebno gozdarsko glasilo.

Naš društveni spis, ki je značilen za zbližanje vseh gozdarskih društev kraljevine, se je glasil takole:

»Hrvatsko-slavonskemu šumarskemu društvu

v Zagrebu.

Sklicujoč se na naš dopis z dne 26. februarja 1919, štev. 13, si dovoljujemo sporočiti, da je bilo sklenjeno na občnem zboru našega društva, da se v soglasju s Hrvatsko-slavonskim šumarskim društvom ustanovi Osrednje državno šumarsko društvo za vso Jugoslavijo.

Namen in cilj tega osrednjega društva naj bo predvsem ta, da vpliva pri centralni in pri pokrajinskih vladah na gozdno zakonodajo in zahteva, da je zaslišana pri v s a k i nameravani naредbi v zadevi gozdarske stroke.

V smislu naročila občnega zbora stopamo torej z Vami v stik ter Vam v prigibu predlagamo osnutek pravil, ki naj ne služi kot fiksni predlog, temveč le v razmotrivanje za podlago definitivnim pravilom za ustanovitev predlagane strokovne organizacije za vso Jugoslavijo.

Iz tehničnih vzrokov se predлага, da naj bo sedež temu centralnemu društvu v Zagrebu.

Hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo se naproša, da stopi zadevno še v stik s Srbsko šumarsko organizacijo in nato sporoča o uspehih posvetovanja.

V Ljubljani, dne 4. aprila 1919.«

Iz tega dopisa sledi, da je Gozdarsko društvo že 15. februarja 1919 sprožilo idejo centralnega državnega društva.

Pa tudi Srbsko šumarsko udruženje je glasom svojega, našemu društvu dne 25. marca 1919 poslanega dopisa izreklo potrebo, da se vsa šumarska udruženja na teritoriju kraljevine spoje v eno samo šumarsko udruženje.

Hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo je s svoje strani kasneje tudi večkrat izrazilo isto željo ter je, kot najstarejše in najmočnejše društvo v Kraljevini, v tem oziru to nalogu častno izpolnilo.

Sledila so pogajanja med društvi, ki so končno dospela do cilja in nam prinesla Jugoslovensko Šumarsko Udruženje, glede katerega poroča tajnik Udruženja g. ing. Marinović na drugem mestu.

Po pravilih Udruženja ima za Slovenijo poslovati Podružnica v Ljubljani in se strniti z dosedanjo »Podravsko podružnico« bivšega gozdarskega društva.

Podružnica Ljubljana bo za Slovenijo čimpreje potem dnevnikov sklical občni zbor v kraju, ki še ni določen, da se voli nov odbor in uredi redno poslovanje.

Odborove seje podružnice bi bile lahko, menjaje se, v Ljubljani in v Mariboru.

Društveni člani bodo o delovanju Udruženja in Podružnice, kakor tudi o delavnih odborih, ki so bili že določeni, čitali po ročila v skupnem glasilu, »Šumarskem listu«, ki je posameznikom tudi odprt za dopisovanja.

Ker prične po doseženem konstituiranju po preteklu dolge navidezne nedelavnosti redno poslovanje in bodo prejemali člani »Šumarski list«, kojega vzdrževanje stane mnogo denarja, pozivljajo se vsi dosedanji člani, da redno plačujejo članarino, ki znaša (z naročilom na list vred) letno 30 D in jo je vplačevati v smislu pravil pri blagajniku podružnice.

Obenem se pozivajo interesentje, da inserirajo v list in svoje ponudbe pošljejo na tč. tajništvo Podružnice v Ljubljani, Križanke.

O vseobčem pomenu Udruženja za naše gozdarstvo se bodo člani deloma informirali že iz prvih številk društvenega lista, v podrobnejšem pa na prihodnjem občnem zboru Podružnice.

Naprošam zato rej vse člane, da se polnoštevilno udeleže prihodnjega ustanovnega občnega zbora Podružnice, kjer bo dosedanji odbor poročal o svojem dosedanjem delovanju.

Pred nami je nova epoha dela in napredka; temelj je trden in dograjen. Naj živi in procvita Jugoslovensko Šumarsko Udruženje!

Додаци на путовање шумарском особљу у Србији и Црној Гори.

Свршени рат у 1918. год. оставио је у целом друштвеном стању и поретку много катализама, много несрћених односа и много других неповољних и мучних утицаја, који сви скупајају тешки и врло бедни живот садашњости. Један од најтежих утицаја по својим страшним и неиздржним последицама јесте епормна скупоћа свију животних љамириница, која је од ослобођења па овамо почела расти и ширити се и која сваким даном постаје све већа, све тежа и неиздржљивија тако, да се њене последице осећају на свима странама у свом ужасном и разорном дејству. Та

страховита скупоћа нарочито гњави и гупши један од врло утицајних сталежа у земљи — целокупно чиновништво, којему је са свакодневним скакањем цена свега и свачега душа већ дошла у подгрлац. Није више питање око тога, да се чиновнику осигура колико толико пријатан и подношњив живот, већ да му се даде онај минимум, који ће учинити, да он и његова породица не скапну са глади.

Додуше, мора се признати, да су се и надлежни фактори паштили око тога, да томе злу стану на пут, одређујући по извесним скалама додатак на скupoћу целокупном чиновништву, па и члановима њихових породица. Само и овде није могло бити апсолутне правичности, није се могло пронаћи мерило, како да се ти додаци најправилније разделе, те како да сви бар релативно буду задовољни. У државној хијерархији прављене су у почетку, а донекле још више, извесне разлике: неке су категорије државног чиновништва нарочито фафоризиране и тим категоријама одређивани су и нарочити специјални додаци. Морамо одмах напоменути да су у том погледу органи шумарске струке у границама пређашње Србије и Црне Горе, а донекле и у Словеначкој, пропли најгоре и да су и до данас остали пасторчад, на чије праведно потраживање нико није хтео и даље осврнути.

Да ово одмах и докажемо. Док су готово у свима струкама и у свима министарствима плате измене и повећане, дотле је у рејсору Министарства Шума и Рудникастало по старом. Док су тамо млади чиновници са по неколико година службе, па чак и са сумњивом спремом, ускакали преко ноћи у више чиновнике и користили се и већим додацима на скupoћу и много већим додацима на путовање, дотле факултетски образованы шумари са 10—15 и више година службе и дан данас не могу постати вишим чиновницима, него су у истом стадијуму са старим платама.

Али и поред овога, има још нешто, што је јаче и теже погодило шумарске посленике у границама Србије и Црне Горе, као и делом оне у Словеначкој, и што их је ставило на последње место, а то је она страховита одредба у уредби о накнади трошкова држ. службеницима, учињених приликом службених путовања. Спремајући пројекат ове уредбе Господин Министар Финансија у својем циркулару, упућеном свима министарствима ради стављања примедаба за коначну редакцију, нагласио је, да се по прописима чл. 41 и 42 исте уредбе она неће односити на категорије оних државних службеника, чије су накнаде трошкова регулисане специјелним законима, као и за оне, којима је накнада трошкова за службена путовања одређен путни паушал. Истовремено са овом напоменом

Г. Министар Финансија додао је, како налази, да накнаду и ових трошкова треба регулисати тако, да одговарају данашњим приликама и зато моли, да ако у дотичном ресору има тајвих службеника, спреми се предлог и достави му, те да се за службенике такве врсте донесе нова одлука, која би била једнообразна за целу краљевину.

На овај акт Г. Министра Финансија, Министарство Шума и Рудника известило је Министарство Финансија још 16. септембра 1920. год., да у овом ресору има тајвих службеника у лицу окр. шумара и подшумара, који по специјелној одредби у чл. 21. зак. о шумама примају **годишње** додатка на путне трошкове и држање коња и то: окружни шумари по 600 дин, а подшумари по 360 дин.

Да би се избегла и поправила ова неправда, која је за данашње прилике јединствена и управо апсурдна, Министарство Шума и Рудника шаље свој образложени предлог, у којем захтева, да се у будуће на име путног паушала шумарским службеницима у границама Србије и Црне Горе годишње издаје, и то:

окруж. шумарима по 3600 дин.,

подшумарима по 2880 дин.,

чуварима шума по 720 дин.

Целокупни издатак на ово повећање излео би око 400.000 дин.

Према овом предлогу Министарства Шума и Рудника, Министарство Финансија — без обзира на раније своје писмо — не само што није донело никакво решење — повољно или неповољно — него у опште није дало никаква одговора. Оно је преко њега прешло ћутке и донело своју познату уредбу која је имала важити од 1. октобра 1920. год. Шумари су и овом приликом остали као пасторчад, јер ова уредба у свом 41. члану изрично наређује: да њене одредбе не вреде за оне држ. службенике који по специјелним законима имају као накнаду за те трошкове одређени путни паушал. Другим речима, остало је, да окр. шумари примају и даље на име месечног додатка за путовање 50, а подшумари 30 динара! И то је управо толико колико један чиновник, који има ту срећу, да га не обухвата специјелни закон, прими на име **дневнице за један дан**, без километраже и других накнада! Таквим начином рада при дељењу накнада остављена је и даље у снази једна аномалија, јединствена по својој неправди, а која никако не допринаша задовољству и преданости у служби једног читавог чиновничког кадра.

Видимо, dakле, да се при одређивању ових накнада хтео одржати принцип, да одредбе ове уредбе не вреде за оне државне службенике, чије су накнаде трошкова регулисане специјелним законима, као и за оне којима је накнада трошкова за службена путо-

вања одређен нарочити путни паушал. Лепо! — Али да ли је онај принцип изведен по свима струкама доследно и конзеквентно, или је извођење тога принципа и овом приликом погодило само службенике шумарске струке, и то: једино оне из Србије и Црне Горе, а донекле и оне из Словеније? — Нама се чини, да се догодило ово последње. За доказ тога навести ћемо одмах и примере.

По одредбама закона о уређењу жељези. Дирекција Министар Саобраћаја властан је да у случајевима, где путовање и рад на терену трају дуже од 3 месеца, дотичним службеницима одреди месечни додатак одсеком (паушал). У тој истој одредби тај додатак фиксиран је тако, да не може бити већи од 300 динара месечно. Међутим по уредби о путним и службеним трошковима за особље саобраћајних установа од 20. новембра 1920. год. ови су додали знатно повећани, и ако је и ту по среди један позитиван закон. Тако шеф секције — инспектор прима на име месечног додатка — 400 дин., шеф секције виши инжењер 350; ревизор воза 350, контролор машина 350 дин. и. т. д. Особљу пак, које ради на терену дуже од 3 месеца, ови су додаци триплирани.

Упоредите рад овог особља, којему за своја путовања стоје на расположену сва могућа возна средства са радом наших колега, којима је судбина определила, да се већим делом ломе и грувају лепице по свима могућим планинама и гудурама, па ћете лако моли извести заључак о правди и правичности, као о томе, да ли се и у коликој мери водило рачуна о наградама за посленике шумарске струке.

Добили су dakle сви! И инжињери, и жељезничари по свима категоријама редом, и порезници, и полицијци, и монополско особље и. т. д., и. т. д. Једино су шумарски службеници остали на старом грању, јер — за њих вреде одредбе специјелног закона! Доста је њима динар или динар и шесдесет пара дневно!

Али о томе како су поједине струке још и виле фафоризиране, а што стоји ван поменуте уредбе о путним и службеним принадлежностима, рећи ћемо још коју. У недостатку судија може при суђењу бити судија и писар или секретар. Један велики део ових људи постављен је за привремене судије. Па ипак г. Министар Правде, не жељећи да дужности намеће без права и да би наградио своје особље, одредио је судијама и 600 дин. на име специјелног месечног додатка. Када пак путују, примају све оне принадлежности, које уредба предвиђа, јер за њих не вреде никакви специјелни закони.

Па и г. Министар Просвете, уредбом о повишицама плате и хонорисању часова и прековременог рада, одужио се професор-

ском колегијуму. Изузетно од чл. 72 и 75 зак. о средњим школама повећане су основне плате професора и предметних учитеља и одређене максималне плате до 6000, односно до 4800 дин. Изузетно од чл. 69. истог закона одређен је максимални број часова свију наставника: све што је преко тог максимума има се посебно хонорисати и платити. — Ето, дакле, и овде изузетака, изузетака од једног позитивног закона! Само је закон о шумама књига са седам печата, коју нико не смешти разложити нити отварати.

Али не! Ипак сам се преварио. Има изузетака и од закона о шумама! Али опет само на штету шумарских службеника. Наиме: најновијом уредбом о додацима на скупоћу одузета је станарина окр. шумарима и подшумарима (70 односно 50 дин. месечно), и ако на ово имају права по чл. 21. зак. о шумама. Дакле, видите ли! Тај законски пропис не вреди, кад шумарима треба нешто одузети, а важи, и то јом како, онај други члан, кад би шумарима требало нешто дати и изравнати их са осталим чиновницима. —

Не може се претпоставити да је Министарски Савет приликом усвајања уредбе о накнади трошкова намерно хтео запоставити шумарску струку, нити је иако хтео једној струци придати већу, а другој мању важност. У данашњим ланцима, када цело чиновништво граца под страховитим ужасима скупоће, састављајући једва крај с крајем, намера Министарског Савета свакако је била, да чиновништву помогне и у оним случајевима, када је оно по природи послова нагнано па путовања по службеној дужности, те да поверице послове успешино и на време обави, препрезентујући при том достојно и себе и државу, за коју и у чије име раде. А да се чарочито хтело помоћи и оним службеницима, које везује специјелни закон, видимо то и у добро вољи Г. Министра Финансија. Јер у свом писму од 20. ауг. 1920. год. он изрично вели за додатке службеника по специјелном закону: »да накнаду и ових трошкова треба регулисати тако, да одговарају данашњим приликама.« —

Да, лепо се мислило и говорило, али је урађено онако, како није требало урадити. Шумарима је и овом приликом остало једно празно обећање и варљива нада, јер је уредба донета у већ познатој редакцији без промена по ралијој намери. Ондашње Српско Шумарско Удружење, као природни заштитник класних интереса својих чланова, поднело је децембра месецда прошле године колективну представку своје управе Г. Министру Шума и Рудника, молећи га, да ово питање наново покрене код Г. Министра Финансија и предузме потребне кораке, те да се исто повољно реши, што је Г. Министар и учинио. У преписци, која се поводом овог питања развила, Г. Министар Финансија изјавио је, да и сам увиђа, колика

је неправда учињена шумарском особљу, али је додао, да му услед буџетске равнотеже није могуће, да повећање додатака изведе у предложену висину; стога је тражио да се исти смање на цифру од 1800 дин. годишње за окр. шумаре, а сразмерно и за остале категорије (подшумаре и чуваре шума) с тим, да се једновремено даде извештај, колика ће сума бити потребна за ово и овакво повећање додатака. Према овом писму Министарство Шума и Рудника пошло је тражене податке још пре 6 месеци и — ту је и остало. Нити су ови додаци повећани, нити је пак Министарство што даље предузимало по овом питању.

Изложили смо дакле развитак целог овог питања и што эпохи и досад није решено, мислимо и држимо, да се у том нећемо преварити, да ту има доста кривице и до надлежних у Министарству Шума и Рудника. Требало је бити више предузимљивим и енергичнијим, па би свакако морало бити успеха. Доказ су томе остала Министарства, која су своме чиновништву извојевавала многе и многе накнаде и награде, а што смо у неколико у напред додирнули. Јер није само довољно написати један предлог и онда се потпуно дезинтересовати о његовој судбини. На против, кад су данас већ такве прилике, мора се мало више побријати и потрчати, уложити и више труда и напора, и онда мора успеха бити. Нама изгледа, да тако није поступљено и зато је покушај остао без резултата.

Југословенско Шумарско Удружење сматрало је такође за своју дужност, да ово питање наново покрене. На седници од 31. октобра 1921. у Загребу о њему је веома живо и опширно расправљено и према закључку седнице од 10. децембра 1921. у Београду, Господ. Министру Шума и Рудника поднета је наново колективна представка Управе. Видећемо шта ће надлежни у овој прилици урадити.

М. П. Ђ.

Dr. Aleksandar Ugrenović:

O pantografovaju.

Ne mislimo ovdje raspravljati o teorijskim principima, na kojima se osniva konstrukcija pantografa i njegova uporaba, već nam je na umu isključivo praktična strana ovoga pitanja.

Pod pantografovanjem razumijevamo — kako je poznato — onaj grafički način umnožavanja tehničkih nacrta u jednakom, smanjenom ili povećanom mjerilu, koje se obavlja pomoći instrumenta, zvanoga pantograf, koji je isključivo gradjen u tu svrhu.

Sa pantografovanjem susrećemo se u šumarskoj praksi naročito kod rada oko sastava gospodarskih osnova, a napose kod sačinjanja gospodarskih i preglednih nacrta.

Nama je kod ovoga prikaza na umu isključivo uporaba pantografa kod preciznog rada oko smanjivanja katastralnih nacrta u mjerilu 1 : 2880, koji kod nas zapravo sačinjavaju osnovku za gospodarski nacrt, izuzevši one rijetke slučajeve, gdje pojedini vlasnik šume daje obavljati novu izmjjeru.

Kako je poznato, katastralni nacrti u mjerilu 1 : 2880 (oni noviji, koji su po katastru sačinjeni u mjerilu 1 : 1440, gotovo niti ne dolaze u obzir za šume, jer su upotrebljeni samo kod intravilana gradova, većih mjesta i vrijednijeg gospodarskog zemljišta) preveliki su i zapravo neprikladni za gospodarske nacrte kod iole većega šumskoga posjeda. Kod njihovog smanjivanja radi se dakle o tome, da se ti nacrti smanjivanjem učine preglednima i priručnima, no da pored svega toga ostanu ipak dovoljno tačnima. Donja granica, do koje se može ići s ovim smanjivanjem, udarena je kod nas mjerilom 1 : 5760 ili najviše 1 : 7200.

Uzimajući za osnovku rada oko sastava gospodarskih osnova kopije katastralnih karata u mjerilu 1 : 2880, koje se dobivaju od arhiva mapa u Zagrebu, valja uzeti naročita obzira na promjene, koje nastaju na tim kartama uslijed usušivanja (usukavanja, utezanja) papira.

Važno je da se drži na umu, da je u interesu tačnog rada, naročito tačnog obraćuna površina, da se ove promjene papira rektifikuju. To se redovito u nas čini prigodom planimetovanja. Pa to je i ispravno, ako su kao osnovka služili izravno gospodarski nacrti, sačinjeni u mjerilu 1 : 2880. No ako se već katastralni nacrti pantografovanjem pomanjuju, onda je bezuslovno potrebno, da se već prigodom pantografovanja eliminuje griješka, koja se pokazuje u samoj površini. Prema tome valja kod pantografovanja uvijek ići za tim, da se iz nacrtu, koji je usušivanjem papira izobličen (verzerrt, défiguré par contorsion), dobije geometrijski ispravna i tačna slika.

Ovo je bezuslovno omogućeno uporabom takozvanih preciznih pantografa.

Piscu ovih redaka uspjelo je, da za ured, kojemu je done davna bio na čelu, usprkos svih današnjih transportnih i inih neprilikama, nabavi takav pantograf (Dennert & Pape, Altona kod Hamburga, nabavna cijena ca Din. 3000.—), pa nakon što je prokušao taj instrumenat u praksi, iznaša ovdje ono, što je najvažnije za njegovu uporabu.

Tačan opis pantografa i načina rada redovito se prilaže samom instrumentu, pa bi suvišno bilo, o tome ovdje trošiti riječi. Tek ćemo se osvrnuti na pitanje, kako se kod pantografovanja može eliminirati griješka, koja nastaje utezanjem papira.

Pretpostavimo, da je neki nacrt prvobitno sačinjen u mjerilu $M = 1 : Z$ te da linearno usušivanje iznosi p procenata. U

tom slučaju pravo sadanje mjerilo toga nacrtu nije više $M = 1 : Z$
već je $M_Z = (1 - \frac{P}{100}) : Z$.

Daljnjom transformacijom ove formule dobivamo:

$$M_Z = \frac{1 - \frac{P}{100}}{\frac{Z}{1 - \frac{P}{100}}} : \frac{Z}{1 - \frac{P}{100}} = \frac{1 - \frac{P}{100}}{1 - \frac{P}{100}}$$

Pretpostavimo, da želimo od ovoga usušenoga nacrtu sačiniti kopiju u mjerilu $M_Q = 1 : Q$. U tom je slučaju $1 - \frac{P}{100}$ jedinica usukanog originala jednako Q neusukanih jedinica kopije. Dakle se mjerila ovih dvaju nacrta

$$\frac{M_Z : M_Q \text{ odnose kao } \frac{Z}{1 - \frac{P}{100}} : 0, \text{ odnosno redukovano}}{\frac{100 Z}{100 - \frac{100}{100}} : Q = \frac{100 Z}{100 - p} : Q = 100 Z : Q (100 - p) \text{ I.}}$$

Naravno, da se ovako izračunana vrijednost dobiva sa pozitivnim ili negativnim predznakom, već prema tome, da li imamo posla sa utezanjem ili — što je veoma rijetko — sa ras-tezanjem papira. Prema toj vrijednosti rektifikujemo sva tri nonija na priječki, na kojoj sjedi šiljak za crtanje, te obavljamo rad pantografovanja sa tako rektifikovanim pantografom.

Pokušati ćemo da ovu općenitu uputu osvjetlimo konkretnim primjerom.

Pretpostavimo, da treba sa karte u mjerilu $1 : 2880$ sačiniti smanjenu kopiju u mjerilu od $1 : 5760$. Treba dakle smanjiti original na polovinu linearno odnosno na $\frac{1}{4}$ plošno. Pretpostavimo, da se originalna katastralna karta, koju pantografujemo, usušila linearno za 1% (način obračuna postotka usušivanja vidi niže).

Obračun obavljamo prema gornjoj formuli (I.).

$$M_Z : M_Q = 100 Z : Q (100 - p). \text{ U ovome je slučaju}$$

$$Z = 2880, Q = 5760, p = 1\%.$$

$$\text{Dakle: } \frac{100 \times 2880}{5760 \times (100 - p)} = \frac{288.000}{5760 \times 99} = \frac{288.000}{570.240}$$

Kako je poznato, obračunava se kod smanjivanja (pol pantografa izvana) duljina krakova odnosno postavljanje (P) crtala i priječke-crtaljke prema formuli

$$P = D \frac{M_Z}{M_Q} \text{ II.)}$$

gdje znači D duljinu priječke voziljke (Fahrsschienenlänge), M Z duljinu neke odredjene jedinice u originalnom mjerilu, M Q duljinu iste jedinice u smanjenom mjerilu.

Ako pretpostavimo, da je $D = 960 \text{ mm}$ te ako uvrstimo vrijednosti u formulu dobivamo:

$$P = D \frac{100 Z}{Q (100 - p)} = 960 \times \frac{288.000}{570.240} = 484.8 \text{ mm.}$$

To će reći umjesto na 480 mm imade se šiljak za crtanje i priječka crtaljka (dakle sva tri nonija) naravnati na 484.8 .

Rad sa pantografom, koji je ovako rektifikovan, dati će nam sliku, koja nije deformovana utezanjem papira te koja geometrijski tačno odgovara neusušenom originalu.

Budući da se u ovom slučaju radi o četverokratnom smanjivanju, dolaziti će na format sekcije smanjenog mjerila po četiri sekcije originalnog mjerila. Radi što većeg stupnja tačnosti treba nanašanje sekcijskih linija obavljati iz središnje tačke, gdje se sastaju sve četiri sekcije prema periferiji.

Potrebno je još objasniti, kako se u ovu svrhu najzgodnije obračunava procenat utezanja papira za katastralne karte u mjerilu 1 : 2880, koje služe kao podloga pantografovanja.

Ovaj se obračun može obaviti na dva načina: a) pomoću sekcijskih linija; b) pomoću dijagonala sekcije. Za praksu se pokazao zgodnijim ovaj drugi način, jer je kraći i brži.

U tu svrhu treba tačno izmjeriti duljinu svake dijagonale. Najpraktičnije je, da se ta izmjera obavi solidnim linealom od mjedi te trokutima od mjedi, koji su providjeni nonijem. Sekcione linije imaju ove dimenzije: $1000^{\circ} = 1896.484 \text{ M}$ i $800^{\circ} = 1517.187 \text{ M}$; prema tome moraju dijagonale imati duljine od 1280.62° odnosno 2428.67 M .

Iz dobivenih rezultata obiju dijagonala reduciranih na 100 jedinica duljine, valja uzeti prosjek, pa je na taj način izračunan procenat p, koji je potreban za formulu I.

Obračun koeficijenta utezanja papira treba obaviti neposredno prije početka pantografovanja, jer je razumljivo, da se to utezanje, a s njim i koeficijent mijenja prema stepenu vlage u zraku i temperaturi prostorije, u kojoj se karte nalaze.

Donosimo ovdje gotovu tabelu o rektifikaciji nonija, koja — za pantograf sa priječkom-voziljkom (Fahrsschienenlänge) u duljini od 960 mm a za smanjivanje na jednu polovinu (linearno) (dakle na mjerilo 1 : 5760) — odgovara prosječnom utezanju dijagonala na sekcijama kopija katastralne karte u mjerilu 1 : 2880. Ova je tabela udešena tako, da se direktno iz izmjerenoj odnosno izračunanoj linearnej utezanju dijagonala u hvatima odnosno metrima (ne procentima) može naći potrebno očitanje nonija u milimetrima, koje odgovara odnosnom utezanju papira.

Za: $0.1 = 480.0$

$0.2 = 480.1$

$0.3 = 480.1$

$0.4 = 480.15$

$0.5 = 480.2$

$0.6 = 480.2$

Za: $0.7 = 480.3$

$0.8 = 480.3$

$0.9 = 480.3$

$1.0 = 480.4$

$1.1 = 480.4$

$1.2 = 480.4$

Za: $1.3 = 480.5$

$1.4 = 480.5$

$1.5 = 480.6$

$1.6 = 480.6$

$1.7 = 480.6$

$1.8 = 480.7$

Za:	1.9 — 480.7	Za:	5.3 — 482.0	Za:	8.7 — 483.3
2.0 — 480.8	5.4 — 482.0	8.8 — 483.3			
2.1 — 480.8	5.5 — 482.1	8.9 — 483.4			
2.2 — 480.8	5.6 — 482.1	9.0 — 483.4			
2.3 — 480.9	5.7 — 482.1	9.1 — 483.4			
2.4 — 480.9	5.8 — 482.2	9.2 — 483.5			
2.5 — 480.9	5.9 — 482.2	9.3 — 483.5			
2.6 — 481.0	6.0 — 482.3	9.4 — 483.6			
2.7 — 481.0	6.1 — 482.3	9.5 — 483.6			
2.8 — 481.1	6.2 — 482.3	9.6 — 483.6			
2.9 — 481.1	6.3 — 482.4	9.7 — 483.7			
3.0 — 481.1	6.4 — 482.4	9.8 — 483.7			
3.1 — 481.2	6.5 — 482.5	9.9 — 483.7			
3.2 — 481.2	6.6 — 482.5	10.0 — 483.8			
3.3 — 481.2	6.7 — 482.5	10.1 — 483.8			
3.4 — 481.3	6.8 — 482.6	10.2 — 483.9			
3.5 — 481.3	6.9 — 482.6	10.3 — 483.9			
3.6 — 481.4	7.0 — 482.6	10.4 — 483.9			
3.7 — 481.4	7.1 — 482.7	10.5 — 484.0			
3.8 — 481.4	7.2 — 482.7	10.6 — 484.0			
3.9 — 481.5	7.3 — 482.8	10.7 — 484.0			
4.0 — 481.5	7.4 — 482.8	10.8 — 484.1			
4.1 — 481.5	7.5 — 482.8	10.9 — 484.1			
4.2 — 481.6	7.6 — 482.9	11.0 — 484.2			
4.3 — 481.6	7.7 — 482.9	11.1 — 484.2			
4.4 — 481.7	7.8 — 482.9	11.2 — 484.2			
4.5 — 481.7	7.9 — 483.0	11.3 — 484.3			
4.6 — 481.7	8.0 — 483.0	11.4 — 484.3			
4.7 — 481.8	8.1 — 483.1	11.5 — 484.4			
4.8 — 481.8	8.2 — 483.1	11.6 — 484.4			
4.9 — 481.8	8.3 — 483.1	11.7 — 484.4			
5.0 — 481.9	8.4 — 483.2	11.8 — 484.5			
5.1 — 481.9	8.5 — 483.2	11.9 — 484.5			
5.2 — 482.0	8.6 — 483.2	12.0 — 484.5			

Naravno je, da je ta tabela obračunana za negativne vrijednosti (utezanje, usušivanje), jer se u praksi gotovo isključivo o ovima i radi. Ako bi se slučajno radilo o rastezanju, lako je ove vrijednosti obračunati.

Dok je gornja tabela obračunana za duljinu priječke-voziljke od 960 mm, koja reprezentira najveću običajnu duljinu kod pantografa, donosimo niže gotovu tabelu, koja se može upotrijebiti za priječke-voziljke sviju duljina.

Iz formule

$$P = D \times \frac{100 Z}{Q(100 - p)} = D \times \frac{Z}{Q} \times \frac{100}{(100 - p)}$$

razbire se, da je kod smanjivanja najvažniji promjenljivi faktor p. Ako nam je dakle ovaj poznat, odnosno ako nam je poznat

faktor $\frac{100}{100 - p}$, lako nam je izračunati p.

Evo faktora $\frac{100}{100 - p}$, obračunanoga za sva linearne utezana sekcijsnih dijagonala od 0.1 do 12.0 jedinica duljine.

Za: 0.1 = 10.0008	Za: 4.1 = 10.0321	Za: 8.1 = 10.0637
0.2 = 10.0016	4.2 = 10.0329	8.2 = 10.0644
0.3 = 10.0023	4.3 = 10.0337	8.3 = 10.0652
0.4 = 10.0031	4.4 = 10.0345	8.4 = 10.0660
0.5 = 10.0039	4.5 = 10.0352	8.5 = 10.0668
0.6 = 10.0047	4.6 = 10.0360	8.6 = 10.06765
0.7 = 10.0055	4.7 = 10.0368	8.7 = 10.0684
0.8 = 10.00625	4.8 = 10.0376	8.8 = 10.0692
0.9 = 10.0070	4.9 = 10.03845	8.9 = 10.0700
1.0 = 10.0078	5.0 = 10.03915	9.0 = 10.0708
1.1 = 10.0086	5.1 = 10.03995	9.1 = 10.0716
1.2 = 10.0094	5.2 = 10.0408	9.2 = 10.0723
1.3 = 10.0102	5.3 = 10.0416	9.3 = 10.0731
1.4 = 10.0109	5.4 = 10.0424	9.4 = 10.0739
1.5 = 10.0117	5.5 = 10.0432	9.5 = 10.07475
1.6 = 10.0125	5.6 = 10.0439	9.6 = 10.0756
1.7 = 10.0133	5.7 = 10.0447	9.7 = 10.0764
1.8 = 10.0141	5.8 = 10.0455	9.8 = 10.0771
1.9 = 10.0148	5.9 = 10.0463	9.9 = 10.0779
2.0 = 10.0156	6.0 = 10.0471	10.0 = 10.0787
2.1 = 10.0164	6.1 = 10.0478	10.1 = 10.0795
2.2 = 10.0172	6.2 = 10.0486	10.2 = 10.08025
2.3 = 10.0180	6.3 = 10.0494	10.3 = 10.08105
2.4 = 10.0187	6.4 = 10.05025	10.4 = 10.08186
2.5 = 10.0195	6.5 = 10.05105	10.5 = 10.08265
2.6 = 10.0203	6.6 = 10.0518	10.6 = 10.0835
2.7 = 10.0211	6.7 = 10.0526	10.7 = 10.0843
2.8 = 10.0219	6.8 = 10.0534	10.8 = 10.0850
2.9 = 10.02270	6.9 = 10.0542	10.9 = 10.0858
3.0 = 10.0235	7.0 = 10.0550	11.0 = 10.0866
3.1 = 10.0243	7.1 = 10.0557	11.1 = 10.0875
3.2 = 10.0251	7.2 = 10.0565	11.2 = 10.0883
3.3 = 10.02585	7.3 = 10.0573	11.3 = 10.0890
3.4 = 10.0266	7.4 = 10.0581	11.4 = 10.0898
3.5 = 10.0274	7.5 = 10.0589	11.5 = 10.0906
3.6 = 10.0282	7.6 = 10.05975	11.6 = 10.0914
3.7 = 10.0290	7.7 = 10.06045	11.7 = 10.09215
3.8 = 10.0298	7.8 = 10.0613	11.8 = 10.09295
3.9 = 10.0306	7.9 = 10.0621	11.9 = 10.0938
4.0 = 10.0313	8.0 = 10.0629	12.0 = 10.0946

Ne treba dakle za praktični rad ništa drugo već naći iz ove tabele faktor, koji odgovara nekom izračunanim odnosno izmjenom linearnom utezaju sekcione dijagonale te ga multiplikovati sa duljinom priječke voziljke (Fahrtschienenlänge) D i razlomkom $\frac{Z}{Q}$ pa je tako izračunan postavljaj nonija.

Konačno donosimo gotovu tabelu, u kojoj je faktor $\frac{100}{100 - p}$ obračunan tako, da je kao izlazište upotrebljeno usušivanje papira iskazano »per mille«. Uporaba te tabele jasno se razbire iz gornje formule.

Za: 0.1 = 10.0010	Za: 1.0 = 10.0100	Za: 1.9 = 10.0190
0.2 = 10.0020	1.1 = 10.0110	2.0 = 10.0200
0.3 = 10.0030	1.2 = 10.0120	2.1 = 10.0210
0.4 = 10.0040	1.3 = 10.0130	2.2 = 10.0220
0.5 = 10.0050	1.4 = 10.0140	2.3 = 10.0230
0.6 = 10.0060	1.5 = 10.0150	2.4 = 10.0240
0.7 = 10.0070	1.6 = 10.0160	2.5 = 10.0250
0.8 = 10.0080	1.7 = 10.0170	2.6 = 10.0260
0.9 = 10.0090	1.8 = 10.0180	2.7 = 10.0270

Za: 2.8 — 10.0281	Za: 6.0 — 10.06036	Za: 9.1 — 10.09183
2.9 — 10.0291	6.1 — 10.06137	9.2 — 10.09285
3.0 — 10.0301	6.2 — 10.06239	9.3 — 10.09387
3.1 — 10.0311	6.3 — 10.06340	9.4 — 10.09489
3.2 — 10.0321	6.4 — 10.06441	9.5 — 10.09592
3.3 — 10.0331	6.5 — 10.06542	9.6 — 10.09693
3.4 — 10.03411	6.6 — 10.06644	9.7 — 10.09795
3.5 — 10.03512	6.7 — 10.06745	9.8 — 10.09897
3.6 — 10.03613	6.8 — 10.06847	9.9 — 10.09999
3.7 — 10.03714	6.9 — 10.06948	10.0 — 10.10101
3.8 — 10.03814	7.0 — 10.07049	10.1 — 10.10203
3.9 — 10.03915	7.1 — 10.07150	10.2 — 10.10305
4.0 — 10.04016	7.2 — 10.07252	10.3 — 10.10407
4.1 — 10.04117	7.3 — 10.07354	10.4 — 10.10509
4.2 — 10.04218	7.4 — 10.07455	10.5 — 10.10611
4.3 — 10.04319	7.5 — 10.07556	10.6 — 10.10713
4.4 — 10.04419	7.6 — 10.07658	10.7 — 10.10816
4.5 — 10.04520	7.7 — 10.077595	10.8 — 10.10918
4.6 — 10.04621	7.8 — 10.078615	10.9 — 10.11020
4.7 — 10.04722	7.9 — 10.07963	11.0 — 10.11122
4.8 — 10.04823	8.0 — 10.08064	11.1 — 10.11224
4.9 — 10.04924	8.1 — 10.08166	11.2 — 10.11326
5.0 — 10.05025	8.2 — 10.082677	11.3 — 10.11429
5.1 — 10.05126	8.3 — 10.083695	11.4 — 10.11531
5.2 — 10.05227	8.4 — 10.08471	11.5 — 10.11634
5.3 — 10.05328	8.5 — 10.08573	11.6 — 10.11736
5.4 — 10.05429	8.6 — 10.08675	11.7 — 10.11838
5.5 — 10.05530	8.7 — 10.08776	11.8 — 10.11941
5.6 — 10.056315	8.8 — 10.08878	0.1 — 10.0008
5.7 — 10.057326	8.9 — 10.08980	11.9 — 10.12043
5.8 — 10.05834	9.0 — 10.09081	12.0 — 10.12146
5.9 — 10.05935		

Kako se iz svega rečenogā razbire preciznim je pantografovanim omogućeno, da se iz usušenoga i izobličenoga nacrtia može dobiti geometrijski tačna slika, koja potpuno odgovara neusušenom originalu, a time je polučena velika tehnička prednost a naročito povišen stupanj tačnosti kod obračunavanja površina.

Šumska industrija i trgovina.

Naša industrija tanina.

Usljed ogromnog i svestranog proširenja potreba na koži razvila se iz nekadanjeg malog obrta učinjanja kože danas moćna i velika industrija tanina. Pronalaskom novih tvari za učinjanje, tvari intenzivnoga djelstva, koračala je industrija sve silnije, potiskujući sve više učinjanje kože kao mali obrt, kojemu je preostalo samo neko izvjesno značenje lokalne naravi u krajevima sa manje intenzivnom kulturom te u zemljama, koje su van dohvata velikih prometnih puteva.

Rukom o ruku s tim je razvojem koračalo naporedo: izgradivanje velike industrije, koja u velikim množinama producira koncentrovane ekstrakte za učinjanje iz prirodnih produkata, bogatih na trijeslu.

Najvažniji producenat ekstrakta u Evropi bila je Francuska i Italija po svojim kestenovim šumama te Slavonija po bogatstvu svojih hrastovih šuma. Uloga Slovenije s njenom slabije razvijenom industrijom ekstrakata više je lokalne naravi. Za vrijeme rata iscrpljene su ondje velike zalihe kestenovoga

drveta za proizvodnju tanina. U Hrvatskoj datira moderna industrija ekstrakta od početka rata te danas zauzima odlično mjesto. No najvećma se razmahala industrija ekstrakta u južnoj Americi, gdje upravo ogromne šume kvebraha (Quebracho) daju osnovicu za industrijsko prerađivanje u najširem smislu. Ova južno-američka industrija gospodari na svjetskom tržištu veličinom svoje produkcije i vanrednom snagom svoga kapitala, ona zapravo ravna razvijanjem cijena na tom polju.

Dok još troškovi transporta nisu mnogo odlučivali, ograničavala se evropska industrija ekstrakta na produkciju žitkih otopina sa neko 24% sadržaja na taninu. Kako su rasli transportni troškovi te kako je sve katastrofalnija počela da biva nestaćica vagona, tako je sve veću važnost dobivalo nastojanje, da se što bolje iskoristi ono malo skupog tovarnog prostora. Išlo se dakle sukcesivno za tim, da se produciranju što koncentrisaniji tipovi. Konačno je — na osnovu studija južno-američke ekstrakcione tehnike — uspjela produkcija suhog ekstrakta, koji tim što se dade otpremati u vrećama, te po niskom stepenu vode, što je sadržava u sebi, pokazuje sa transportno-tehničkog gledišta osobite prednosti. Danas se i kod nas produciraju gotovo samo gustožitke otopine sa 40—45% tanina i suhi tipovi sa 60—70% tanina.

Naša industrija tanina pored južno-američke jedan je od najvažnijih faktora na evropskom tržištu tanina.

U nas postoje ove veće tvornice: »Našićka tvornica tanina i parna pila d. d.« (Sušine-Gjurgjenovac kraj Našica), »S. H. Gutmann d. d.« (Belišće, Slavonija), »Tvornica hrastovog ekstrakta« (Mitrovica, Srijem), »Tvornica hrastovog ekstrakta d. d.« (Županja), »Tvornica ekstrakta za učinjanje« (Sisak, Hrvatska) te konačno tvornice manjega opsega u Sloveniji kao: Gerhardus in sinovi, Majšperk; Kurka i Wildi, Polzela, Woschnagg i sinovi, Šoštanj i Kemična tovarna, Šoštanj, koje produciraju u prvom redu za lokalnu potrebu, a ostatak se izvaja.

Ukupna produkcija ovih tvornica iznosila bi — u normalnim prilikama — do 4000 vagona godišnje, od česa može da konsumira domaća kožna industrija tek neko 600 vagona. Dakle daleko veći se dio naših ekstrakta izvozi i to u prвome redu u Njemačku Austriju, Čehoslovačku, Njemačku, Englesku i Rumunjsku a u manjim količinama i u Belgiju, Holandiju, Francusku, Italiju, Poljsku, Švajcarsku i Bugarsku.

Nažalost nije naša industrija tanina danas u položaju, da iskoristi niti polovinu svoga kapaciteta. Postojana nestaćica vagona s jedne strane prijeći da se tvornice tanina ne mogu pravilno i trajno opskrbljivati potrebnim količinama taninskog drva — a ta je količina vanredno velika — a s druge strane, koja je jednakovaržna kao i prva, ona ometa pravilnu ekspediciju gotove robe. Posljedica je toga bila, da su tvornice tanina bile po nekoliko puta prisiljene, da svoje poslovanje ili na dulje vremena smanje ili posvema obustave, jer ili nijesu mogle da se trajno alimentuju taninskim drvom ili jer su tvornička sklađišta bila prepunjena prodanom no ne ekspedovanom robom. Ako se k tome uzmu u račun još i poslovne smetnje svake ruke i nažalost prečesti radnički strajkovi, lako je dokučiti, kako je nedostatno iskoristavana ona industrija, koja je u prвome redu zvana da ojača našu valutu.

Osnovni uslov za pridizanje naše taninske industrije leži u poboljšanju transporta. Doklegod ne budu naše državne željeznice raspolažale sa dovoljnom količinom vagona, koji će omogućivati nesmetan promet, doklegod će naši riječki transportni brodovi biti zaposleni utovarivanjem žita, suhih šljiva i živežnih namirnica a da u isto vrijeme neće brodovi stranih trgovaca

društava smjeti ulaziti u Savu i Dravu, u blizini kojih leže gotovo sve naše tvornice tanina, neće naša industrija tanina moći da se razvije do potpune snage te će svagda zaostajati za silnom industrijom kvebraha, toga najjačega konkurenta našem taninu.

No ne traži se samo pomnožavanje prometa, već je od potrebe i redukovavanje transportnih troškova. Upravo je dakle zadaća buduće prometne politike države, da podupre eksport tanina u inostranstvo primjerenoj refakcijama. Od odlučne bi važnosti bilo i otvaranje prometa preko Rijeke.

I sad bi se moglo naći u inostranstvu prode za velike količine naših ekstrakata, da nisu kupci iz inostranstva postali prema nama nepovjerljivi s razloga, jer nijesmo u pravo vrijeme udovoljili starijim obvezama. Davno već prodati ekstrakt leži još uvijek na skladistima tvornica gotov za ekspediciju, no ona se ne može izvršiti, jer nema dovoljno vagona. I tako ćemo opet promašiti povoljnu konjunkturu a južno-američki će kvebraho moći da nesmetano i dalje osvaja svjetsko tržiste, pri čemu će ga pomagati i francuski i talijanski proizvodi, kojima ne ćemo moći odolijevati, jer su u povoljnijem položaju gledom na transportne puteve.

Dakle razvoj produkcijonih snaga naše industrije te njena dalnja izgradnja ovisni su isključivo o razvoju našeg željezničkog i brodarskog prometa.

Kapos-Ugrenović.

Literarni pregled.

Novija literatura o „iskorištanju šuma“.

Značajno je kako su se u poratno vrijeme počela da javljaju šumarsko-stručna djela o iskorisťavanju šuma u znatnome broju. Ova je pojava i lako shvatljiva. Rat — uvezvi ekonomski — nije drugo već razaranje dobara. Kao takav razarač progutao je svjetski rat i ogromne količine drveta. Prirodna je poslijedica toga, da se počelo da javlja nastojanje, kako bi se ta dobra opet naknadila odnosno, kako bi se produkcija tih dobara ponovno uspostavila. Ovo je nastojanje jače u onim zemljama, koje su ratom oštećene a bjele su već i prije njega importne zemlje, a to su naročito Francuska, Belgija, Italija i Njemačka. Kako ni valutni problem u biti svojoj nije drugo već sredivanje i pridizanje produkcije, razumljivo je, da je i valutno pitanje tražilo, da se proizvodnja ojača i unapredi. Pa i pitanje industrijskih radnika odnosno božazan pred njihovom neuposlenošću bilo je također neki »movens« u tom smjeru.

Uistinu bez iskorisťavanja šume odnosno bez trošnje, uporabe i industrijskog prerađivanja njenih produkata nema šumsko gospodarenje pravoga *raison d'être*. Danas uzgajati šumu zato, da bude možda samo spomenik neke stare slave, da nam bude možda samo skrovište, kao onda kad smo se u nju sklanjali bježeći pred turskim zulumom, da nam bude samo ispasište stočara — danas je to ekonomski nonsens. Naprotiv ulaziti u nju, vezati njen srecu sa žilama kucavicama velikoga prometnoga svijeta, iskorisťavati njene produkte, no davajući i brinući se za njeno potomstvo, te tako jačati vlastitu ekonomsku snagu — jasna je perspektiva budućnosti.

Ti motivi naravno da pokreću i knjige o njenom iskorisťavanju.

Posljednje su dvije godine izašla četiri stručna djela o iskorisťavanju šuma, na koja ovim skrećemo naročitu pažnju. To je: Gayer-Fabričius: »Die Forstbenutzung«, Hufnagl: »Handbuch der kaufmän-

nischen Holzverwertung und des Holzhandels«, Abeles: »Handbuch der Technik des Weichholzhandels«, i Lippmann: »Anlage, Einrichtung und Betrieb der Sägewerke.«

Možemo upravo reći, da sva ova četiri djela sačinjavaju jedan cjeloviti ciklus u prikazivanju nauke o iskorištavanju šuma. U njima su razradene sve one faze, što ih može da prođe drvo kao praprodukt prirodne tvornice, šuma, dok ne dosegne do svoje poslijedne faze, do trošnje odnosno uporabe. Producija, trgovina, industrijsko preradivanje te trošnja ili uporaba četiri su etape na tom putu, što ga prevljuje drvo. I baš te četiri etape razraduju četiri djela odnosno njihovi autori. Svaki od njih posmatra pitanje iskorištavanja šume sa svoga posebnoga gledišta.

Stari Gayer posmatra ovo pitanje sa strogog — rekao bih skoro — ukosčenog šumarskog gledišta. I Hufnagl je šumar no član mlade generacije, koji je i šumar i trgovac. Abeles prosuđuje stvar kao čisti komercijalac bez šumarskog obrazovanja a Lippmann gleda na stvar gotovo isključivo kao tehničar no nastoji da bude i kalkulator. Nesumnjivo je ovo raznoliko gledanje gotovo istog predmeta sa raznih gledišta ono, što tim djelima kao nekom cjelovitom ciklusu daje vrijednost.

Pokušat ćemo da svako od ovih djela ukratko prikažemo napose. Gayer-Fabricius: »Die Forstbenutzung« dvanaesto je izdanje poznatoga djela nestora njemačkoga šumarstva dr. Karla Gayera, bivšeg profesora na univerzitetu u Minhenu. Kako je prvo izdanje ove knjige izašlo 1863. godine, možemo reći, da je ovo djelo svake pete godine doživjelo novo izdanje. Ovo je za nj najbolja preporuka. Odlični kvaliteti samoga djela bili su i razlogom, da je njegovo deveto izdanje prevedeno na engleski (prevodilac W. R. Fischer, profesor u Oxfordu) i na francuski (»Traité d' exploitation commerciale des bois«, 1908. A. Mathey).

Gayerov: »Forstbenutzung« prošao je do danas u glavnome tri faze. Prvih osam izdanja uredio je Gayer sam. Kod devetoga surađivao je i prof. dr. Mayr iz Minhenha, te je deseto sam redigovao. Jedanaesto i dvanaesto redigovao je prof. dr. Fabricius.

Mayr je zapravo specijalista za nauku o »uzgoju šuma«. Razumljivo je dakle, da se u devetom i desetom izdanju Mayr nije mogao da otme tome, da u knjigu, koja tretira nauku o »uporabi šume« unese i jaku »uzgojnju« notu — da tako kažemo. Vanredno tačna i ispravna je bila teza, koju je Mayr zapravo iz svog djela »Waldbau auf naturgesetzlichen Grundlage« presadio u Gayerov Forstbenutzung (»Svaka uporabna mjera mora da bude i uzgajnja, a svaka uzgajnja mora da bude i uporabna«), no ona po svojoj biti nije spadala u nauku o uporabi već u onu o »uzgajanju«.

Fabricius je dakle posve ispravno u svojim izdanjima (11. i 12.) naprosto izostavio one 32 stranice Mayrove, koje govore o toj tezi.

U glavnom je zadržana ona dispozicija gradiva, što je nalazimo u osmom izdanju, poslednjem, što ga je Mayr sam redigovao. No knjiga nosi očiti žig ratnoga vremena. Ekonomski život pobijedene Njemačke skrenuo je novim putem što intenzivnijeg iskorištavanja produkata tla. Tako je došlo do toga, da su šumski nuzužici došli za vrijeme rata i poslije njega do posve drugog i većeg značenja nego prije rata. Uslijed te pojave Fabricius je znatno proširio poglavja o nuzužicima. Kako je u nas pitanje šumskih nuzužitaka oduvijek od važnosti dobiva knjiga i s te strane za nas na vrijednosti. Sve ostale njene dobre strane tako su poznate, da nije od potrebe, da se o njima još napose govori.

Hufnagl: »Handbuch der kaufmännischen Holzwertung und des Holzhandels« sedmo je izdanje djela, o kojemu smo, povodom izlaženja petoga izdanja, govorili opširnije u »Šumarskom listu« još godine 1919. Gayer nas u svojoj knjizi vodi do ruba šume, na kom se gotovo prekidaju niti, koje vežu produkcijono područje sa potrošištem. Hufnagl nas vodi dalje i duboko u sreć samoga potrošišta. I dok nas vodi onamo, on nije samo šumar već i valjan trgovac. On nas upoznaje potanko sa pojedinim trgovinskim područjima čitavoga svijeta te sa trgovackim običajima (uzancama) i prilikama transporta. Kako smo već istaknuli u ocjeni 1919. on je o nama kao zasebnom trgovackom području vodio i prije računa, a u ovom nam izdanju posvećuje zasebno poglavje iako pod netačnim imenom: »Kraljestvo Srbsko-Hrvatsko-Slovinsko!« Kao i sva ostala Hufnaglova djela odlikuje se i ovo opsežnim stručnim znanjem metodički ispravnim i jasnim načinom pisanja, pa će knjiga dobro doći onima, koji traže valjan rukovod k sistematskom stručnom obrazovanju naročito u praktičnom smjeru.

Abel's: »Handbuch der Technik des Weichholzhandels«. U dvije godine ovo je drugo izdanje ovoga djela. To je znak, da ono odgovara nekoj zbiljnoj potrebi. Pisac drži na umu izvjesno područje nauke o iskorištavanju šuma a to je poslovanje pilana za meko drvo (omoriku i jelu). On u detalj razrađuje pitanje poslovanja pilana s tehničke strane uključivši onamo i manipulaciju u samoj šumi kao i samu trgovinu rezanom robom. Knjiga će vanredno dobro doći onome, tko imade posla sa rukovođenjem poslovanja pilana.

Lippmann: »Anlage, Einrichtung und Betrieb der Sägewerke«. Pisac je po svom zvanju inženjer pa kao takav razrađuje pitanje podizanja pilana, pogona, transmisija, transporta, strojeva, sušnica, rasvjete i alata sa građevno tehničke strane no ne pušta s vida ni onih pitanja, koja su s ovima u vezi, kao što je organizacija poslovanja, postavljanja kalkila, osiguranje radnika itd. Knjiga sadržava 375 slika i vrlo instruktivnih grafikona i diagrama.

Dr. Ugrenović.

Borošičev Jugoslavenski šumarsko-lovački kalendar za godinu 1922. Izdal in uredil Dr. Gjuro Nenadić, kr. sveuč. profesor, Zagreb, Tiskara i litografija C. Albrechta.

Koledar obsega poleg koledarskega pregleda za leto 1922: in bogate zbirke vsevrstnih formul (obrazcev) in tabelaričnih podatkov vse, kar rabi upravitelj ali posestnik gozda pri upravljanju vsakdanjih in tudi specijalnih poslov. Zaradi lepe opreme in obširne tvarine si koledar ne bo le ohranil dosedanjih naročnikov, temveč si bo brezvomno pridobil tudi novih.

Na žalost pa se gospod urednik ni oziral na odnosa in dejstva v Sloveniji in stem ni omogočil, da bi mogli porabljati podatke tega koledarja tudi slovenski posestniki in gozdarski uradniki. To pa smo pričakovali od njega, ker je pridejal lani in letos koledarju naziv »Jugoslavenski« in smo mu v letosnjem poletju tudi v to potreben gradivo priskrbeli.

Bodi mi dovoljeno opozoriti na dodatke, ki bi bili za vporabo tega koledarja v Sloveniji potrebeni, v sledečem:

V koledarju se za površine uporablja stara, dunajska mera (orali, kvadratni scžnji itd.). V Sloveniji pa so bile vsled zakona z dne 23. julija 1871., drž. avstr. zak. št. 16 ex 1872., vpeljane nove, metriške mere, ki se morajo od 1. januarja 1876. dalje izključno rabiti v javnem prometu.

Za Slovenijo so torej nekateri tabelarični podatki (na primer o donosu in prirastku gozdov, potrebi sadik na površinski enoti, i. dr.) le tedaj po-

rabni, ako se reducirajo na metersko površinsko mero. Podatke v oralih (jutarih) treba je pomnožiti s faktorjem 1.737727 (okroglo z 1.74). Vendar tudi z redukcijo ne bo dobiti točno odgovarjajočih rezultatov, ker so nekateri, na orale nanašajoči se podatki v koledarju nekoliko zaokroženi.

Ako posestnik tega koledarja opisane redukcije ne bi napravil, dobil bi z ozirom na hektarsko mero prenizke številke, naj gre za cenitev množine lesa, prirastka itd.

Na strani 274. koledarja se navaja kot površina gozdov v Sloveniji 905.000 ha, kar ni pravilno. Slovenija ima po sestavi statistike za leto 1920. (s Prekmurjem) ca 677.686 ha, okroglo torej 678.000 ha, brez Prekmurja pa okroglo 657.000 ha.

Ker so v kolédarju natisnjene nekateré zakonite določbe glede gozdne in lovsko pažnje in lovskih predpisov za Hrvatsko in Slavonijo, bilo bi želeti, da se navede tudi nekaj najvažnejših zakonitih gozdarskih in lovskih določil, veljavnih v Sloveniji. Res je sicer, da se bodo najbrž nekatere zakonite določbe med letom 1922. v Sloveniji izpremenile; to pa se lahko zgodi tudi v Hrvatski. Vsekakor bi moral koledar pri vsaki zakoniti določbi, ki jo navaja, omeniti, za katero pokrajino velja. Predvsem velja ta opazka za koledar o lovnu na divjačino, rake in ribe na stranach 344 in 45.

Upamo, da bo Jugoslavenski šumarsko-lovački kalendar za leto 1923 vpo-štival tudi predpise, ki veljajo v Sloveniji.

Inž. Šivic.

Lovstvo.

Hrv. društvo za gajenje lova i ribarstva u Zagrebu povelo je vrlo važnu akciju u pogledu osiguranja svojih članova proti nezgodama. Iz duljih prego-vora s našom domaćom osiguravajućom zadrugom Croatia u Zagrebu poizašla je napokon vrlo povoljna ponuda ovoga zavoda, koja predviđa za društvene članove I. razreda osiguranje proti nezgodama u lovnu polaska i povratka s njega u visini od 20.000 K za slučaj smrti i 30.000 K za slučaj trajne nemoćnosti, za članove II. razreda (lovona-dzorno osoblje) pako uz ova dva slučaja još i za slučaj prolazne nemoćnosti 10 K na dan i to za nezgode u službi i izvan službe.

Godišnja premija za članove I. razreda iznaša 22.84 K, koju plaća društvo iz povišene članarine tih članova u visini od godišnjih 240 K, za članove II. razreda pako 157.13 K, kojoj doprinosaju ovi svoju povišenu godišnju članarinu u iznosu od 120 K, dok višak nadoplaćuje društvo samo iz svojih sredstava za sve članove II. razreda, koji su barem dvije godine neprekidno začlanjeni i za to vrijeme redovito, bez zaostatka plaćaju svoju članarinu.

Važnost tog pothvata uprave društva očita je, po gotovo za članove II. razreda, za koje osiguranje vrijedi i za slučajeve nezgoda izvan službe, tim više, što se njime ne prouzrokuju društvenim članovima nikakovi posebni troškovi, već su oni samim redovitim uplaćivanjem svoje članarine ujedno i osigurani.

Osiguranje će se provesti, čim bude prijavljeno za nj barem 500 društvenih članova, pa će društvena uprava razaslati svojim članovima poziv, da se izjave, je li pristaju na takovo osiguranje, dotično na povišicu članarine, zaključenu baš u vezi s tim besplatnim osiguranjem.

Ovim putem upozorujemo sve lovce širom naše domovine kao i cijelokupno lovonađzorno osoblje, u koliko još uvijek na žalost nijesu članovi jedinog našeg stručnog društva, da mu pristupe kao članovi već u vlastitom interesu pa da time ujedno podupru njegov daljni rad i njegovo nastojanje oko unapredjenja cijelokupnog našeg lovstva i ribarstva, na kojem polju ono već dugi niz godina neumorno razvija svoju djelatnost.

Hrv. društvo za gojenje lova i ribarstva.

Bilješke.

Jubileum hrv. slav. gospodarskog društva u Zagrebu. Dne 29. m. mj. proslavilo je gospodarsko društvo rijedak jubilej — 80 godišnjicu svoga opstanka. Toj lijepoj proslavi prisustvovali su izaslanici svih nadleštva i privrednih udruženja. Naše je udruženje zastupao tajnik inž. Marinović.

Čestitajući gospodarskom društvu ovaj jubilej želimo mu, da započeti rad oko podizanja intenzivnosti poljoprivredne produkcije i dalje uspješno nastavi. Melioracijom pašnjaka i povećanjem njihove produkcije postajat će sve manjom potreba, da se pašnjaci šire na štetu šuma. Dok se to ne postigne, izlazit će šumarstvo i nadalje u susret gospodarima, kada god to budu zahtijevали vitalni interesi cijelokupnosti.

Deputati šumarskog osoblja.

Naredba min. financija br. 60.001 uzvitlala je silnu prašinu. 9. čl. te naredbe oduzimao je činovnicima deputate dobivene u naravi određujući, da za njih imadu platiti protuvrijednost. Time su bili pogodeni u prvom redu šumari, koji bi na taj način bili lišeni četvrtine svojih prihoda, a da se i ne spominje demoralizacija i sva ostala šteta, koja bi uslijed toga nastala i od koje bi tanji kraj izvukla sama država.

Pri savršetku našeg lista obradovao nas je brzojav: Naredba šestdesetihiljad jedan danas uzakonjena, važi unatrag, pozнати члан 9. brisan.

Spominjući ovu pobjedu naše struke nad svim intrikama zavidnih i neu pućenih, ocrtat ćemo ukratko našu borbu za ovu stvar, koja nije bila laha, ali je tim ugodnija pobjeda.

Na odborskoj sjednici hrv. šum. društva obdržavanoj 7. maja 1921. iznio je odbornik inž. Marinović interpelaciju o gornjoj stvari spominjući zlo, koje će nastati, ako se ta naredba uzakoni. Odbor zaključuje, da interpellant sastavi predstavku, koju je društvo predložilo Ministarstvu.

I novo naše Udruženje zauzelo se je svojski za tu stvar te je i ono sastavilo sličan podnesak. Poslednji je bio snažniji, jer stvar nije pomagalo samo šumarstvo jedne pokrajine već čitave države.

Činovništvo našeg Ministarstva, na čelu s tad. ministrom šuma i rudnika g. Dr. Hinkom Krizmanom podnijelo je uz gornje dvije predstavke još jednu sa svoje strane zakonodavnom odboru. Ovaj je, kako je poznato, imao sve te naredbe još jednom pretresti i uzakoniti. Pred zak. odborom stajale su tri predstavke, ali je s druge strane bilo još jačih predstavki živim riječima sa strane onih, koji su iz nerazumijevanja i neshvaćanja svrhe i uzroka tih deputata nastojali, da ih prikažu kao neko favoriziranje šumarskog stališta.

Ove je argumente trebalo pobiti. U novemburu ove godine potakao je kol. inž. Marinović, namisao, da se rad naših protivnika paralizuje time, da

izašaljemo u Beograd malo izaslanstvo, koje će uputiti pojedine članove zak. odbora, o čemu se zapravo radi. Izaslanstvo je nastupilo s geslom: n e k a s e b r i š e §. 9. Članovi pojedinih polit. klubova i zakonodavnog odbora primili su izaslanstvo s najvećim razumijevanjem. Nakon povratka izaslanstva bilo je već više manje sigurno, da će odijozni član biti brisan tim više, što se je zainteresovalo za stvar više uplivnih članova parlamenta u prvom redu ministar Dr. Krizman.

Međutim je vrijeme prolazilo, a uredba nije dolazila u pretres. Svi smo se bojali 28. decembra, koji je dan bio odsudan za sve naredbe, koje do toga dana ne budu redigovane.

Za odborske sjednice Udruženja u Beogradu dne 10. decembra ponovno smo stvar potakli. Uz brisanje čl. 9 tražili smo još umetak, da naredba ima retroaktivnu moć. To je bilo radi toga potrebno, da se osigura isplata i u slučaju, ako izdanje naredbe izđe poslije 31. XII.

Svi su naši zahtjevi prodrlji. Koliko to vrijedi u ovom teškom vremenu, osjeća svaki pojedinac na samom sebi. Iznoseći historijat ove borbe željeli smo pokazati, da složnim radom mogu prodrijeti ili pasti stvari, koje na prvi pogledaju nemoguće.

Ujedno iskazujemo zahvalu svima, koji su nas potpomagali.

—ic.

Pitanja i odgovori.

1. Vprašanje: Ali so vsi zapriseženi gozdarski uslužbenci oproščeni plačevanja takse za lovsko karto?

Po tarif. postavki 101 a začasnega zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921 so »lovski čuvaji in zapriseženi gozdarski uslužbenci, poljski čuvaji in pastirji« oproščeni plačevanja v cit. začas. zakonu predpisanih taks.

Lovsko varstveno službo v Sloveniji izvršujejo v posameznih loviščih le osebe, ki so ali od lastnika samolastnega lova ali od zakupnika oziroma podzakupnika občinskega ali kakega drugega lovšča namešcene in za izvrševanje varstvene službe v dotočnem lovišču zaprisežene.

Vprašam torej, ali so samo ti organi oproščeni plačevanja taks ali tudi vsi ostali zapriseženi gozdarski uradniki, dalje državni gozdniki uradniki v službi uprave državnih gozdov ter oni, ki so dodeljeni politični upravi. S prizego ti uradniki niso navezani na pažnjo v posameznih loviščih.

Znano mi je, da oproščajo pristojne oblasti na Hrvatskem vse zaprisežene gozdarske uslužbence plačevanja taks po taks. zakonu.

Š.

Iz Jugoslov. Šumarskog Udruženja.

Izvadak iz zapisnika I. sjednice upravnog odbora Jugosl. Šum. Udruženja, obdržavane 8. juna 1921. u Saborskoj dvorani u Zagrebu.

Prisutni: predsjednik barun Turković, tajnik Divjak, podpredsjednici Lenarčić i Ćirković, članovi nadzornog odbora Dr. Petračić, Simonović, Sarnavka i inž. Rustija te članovi glavne uprave: inž. Krstić, Dr. Landkušić, Dr. Danda, Knežević, Bajić, Goederer, inž. Ružić, inž. Pahernik, Rihteršić, Lang, inž. Stamenković, inž. Manojlović, inž. Slijepčević, inž. Marinović, i inž. Čeović.

Predsjednik otvara sjednicu i moli prisutne, da donesu odluku o radu društvene uprave.

1. Ćirković predlaže, da se svi podnosi držveni sakupi u predsjedništvu i iznesu na sjednicu, koja bi se imala obdržavati svaka dva mjeseca. Da se omogući prisustvovanje čim većem broju odbornika i da svaki uzmognе uzeti učešće barem na kojoj toj sjednici, neka se drže naizmjence i u mjestima, koja su neka sredina udaljenosti kao Zagreb, Beograd, Ljubljana, Sarajevo, Vinkovci, Brod itd.

Prima se s time, da se naredna sjednica održi u Zagrebu nakon potvrde pravila.

2. Slijepčević predlaže, da se zamoli Ministarstvo saobraćaja za besplatnu ili barem pogodovnu voznu kartu za člane uprave, kada putuju na odborske sjednice.

Ružić misli, da bi trebalo zamoliti ministarstvo šuma i rudnika, da ono stane na stanovište, da je rad u društvu koristan za interes cijelokupnog šumarstva te ga potmogne na taj način, da dozvoli članovima uprave koji su u drž. službi a putuju na odborske sjednice, pravo zaračunavanja pristojbi kao na službenim putovanjima.

Prihvaćaju se oba predloga.

3. Barun Turković predlaže, da se na temelju skupštinskog ovlaštenja sastavi kratak načrt budžeta.

Ćirković misli, da bi trebalo pozvati dosadašnja udruženja, da od dana odobrenja pravila pošalju odgovarajući dio članarine u blagajnu zajedničkog udruženja. Sam će nastojati, da srpsko udruženje pošalje odmah svu gotovinu. Radi nemogućnosti sastavka proračuna predlaže, da se ovlasti predsjedništvo, da od dobivenog novca čini potrebne izdatke.

Ovlašćuje se predsjedništvo, da postupa u smislu predloga Ćirkovićevog.

4. Predsjednik izjavljuje, da je za pravilno funkcionisanje držvenog rada potreban stalni tajnik. Pošto društvo nema sredstava, da takovoga samo plaća, neka se zamoli Ministar šuma i rudnika, da premjesti u Zagreb i dodijeli društvu g. šum. nadinžinjera Marinovića, kojega drži za to vrlo podesnim, naravno, ako on to prime.

Marinović se zahvaljuje na počasti i iznosi poteškoće, koje su skopčane sa krizom stanova. Pošto pojedini članovi uprave obećaju u tu svrhu pomoći, načelno pristaje na predsjednikov predlog.

Zaključuje se postupati po predlogu

5. Ružić predlaže, da se do izdanja držvenog organa pregovara s Jugoslov. šumom, pod kojim bi uvjetima tiskala držvene vijesti.

Ovlašćuje se Ružić za pregovore.

6. Dr. Danda pokreće pitanje podružina, koje se nakon kratke debate odgada do odobrenja pravila.

Predsjednik zaključuje sjednicu u 1 sat poslije podne.

zvadak iz zapisnika II. sjednice upravnog odbora Jugosl. Šumarskog Udrženja, obdržavane u Zagrebu 31. oktobra i 1. novembra 1921.

Prisutni: Predsjednik barun Turković, potpredsjednik Ćirković, tajnici inž. Marinović, Divjak, blagajnik inž. Čeović te odbornici: Dr. Ugrenović, inž. Slijepčević, inž. Manojlović, inž. Ružić, Goederer, Lang, inž. Pahernik i Rihteršić.

Predsjednik Milan Turković otvara sjednicu i tajnik Mane Divjak čita zapisnik prošle sjednice, koji je primljen bez primjedbe. Zatim se prešlo na dnevni red, po kome je tajnik izvjestio upravu, da je Ministarstvo šuma i Rudnika odobrilo pravila Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja sa malim izmjenama. Ista su pravila odštampana u »Jugoslavenskoj Šumi« koja ih je dala štampati i u zasebne sveske i to 1500 komada latinicom i 1000 komada cirilicom, pa je uprava lista voljna, da ih ustupi društvu uz naknadu troškova. Zaključeno je pravila odkupiti uz cijenu od tri hiljade dinara.

Zatim se čitaju razni podnesci, medju kojima su važniji:

1. Poziv društva od strane Ministarstva Šuma i Rudnika za suradnju kod izrade pravilnika za organizaciju šumarske službe. Izabrani su u uži odbor Manojlović, Dr. Ugrenović, inž. Marinović, Dr. Danda, Vučetić, inž. Pahernik i inž. Ružić, koji odbor ima taj pravilnik sastaviti i podnesti ga do konca novembra upravi, a ova će ga iznijeti na pretres u narednoj odborskoj sjednici, koja će se održati 10. decembra 1921 u Beogradu, kojom će prilikom zauzeti odbor konačno stanovište.

2. Poziv Ministarstva Šuma i Rudnika za suradnju kod izrade zakona o lovu. Na ovaj poziv zaključeno je zamoliti ministarstvo, da čuo dozvoli šumarskim odsjecima u Ljubljani i Sarajevu odstup prepisa već izradjenih predloga zakona o lovu, Šumarskom Udruženju, a izradba predloga zakonskog od strane društva da se povjeri Stojanoviću, Dojkoviću, dr. Zoričiću i Havličeku, i konačno, da se radi toga stupi u dodir sa lovačkim udruženjima u Zagrebu, Ljubljani i Beogradu.

3. Poziv šumarskog odsjeka u Zagrebu za sastav nacrta uredbe o polaganju šumarskog državnog ispita. Poslije svestrane debate zaključeno je, da je državni ispit u šumarskoj struci bezuvjetno potreban, da se isti polaže nakon dvije godine prakse, ali se ima za to vrijeme dati kandidatu prilika, da mu praksa bude svestrana; da dozvolu za polaganje izdaje Ministarstvo, a molbe se predlažu kod oblasti drugog stepena, koja ih sa svojim mišljenjem podnosi ministarstvu; da se kandidatima po položenom ispitu određuje rang prama pokazanom uspjehu; da budu dva roka za polaganje, proljetni i jesenji; da se pismeni ispiti svedu na minimum, i da tajnik na tim časovnicama sastavi nacrt uredbe.

Konačno je zaključeno, da se od strane udruženja predlože ministarstvu za povjerenike za naredbne tri godine Dr. Gjoka Jovanović, šum. inspektor u penziji u Beogradu, Ljubivoje Maletić, inspektor direkcije voda u Beogradu, Ilija Slijepčević, šum. savjetnik u Deliblatu, Jovan Metlaš, načelnik glavne šum. direkcije u Beogradu, Zoltan Stencel, inspektor gl. šum. direkcije u Beogradu, Dr. Jovan Zubović u Sarajevu, Dr. Aleksander Ugrenović, prof. šum. fakulteta u Zagrebu, Petar Manojlović, šum. savjetnik u Vinkovcima, Aleksander Havliček, šum. savjetnik u Zagrebu, Petar Rohr, šum. upravitelj u Valpovu, Stevan Petrović, šum. nadsvjetnik u Zagrebu, Bogosav Kosović, minist. savjetnik u Zagrebu, Andr. Odlasek, šum. nadpovjerenik u Ljubljani, Josip Göderer, šum. upravitelj u Leonovem, Ante Ružić, šum. nadpovjerenik u Ljubljani, Antun Šivic, šum. nadsvjetnik u Ljubljani, Dr. Gjuro Nenadić, prof. šum. fakulteta u Zagrebu, Dr. Andrija Perčić, prof. šum. fakulteta u Zagrebu, Milan Marinović, šum. savjetnik u Zagrebu i Žarko Miletić, šum. nadinžinjer u Zagrebu.

4. Podnesak Save Vučetića i Drag. Blažeka o putnim troškovima šumara u Srbiji. Zaključeno je, da potpredsjednik Čirković sastavi

predstavku, da se putni troškovi šumara Srbije i Slovenije povise prema sadašnjim prilikama, koju će predstavku uprava predložiti osobno Gospodinu Ministru prigodom naredne sjednice u Beogradu i intervenirati u toj stvari.

5. Podnesak Drag. Petrovića o ograničavanju šuma u Srbiji. Zaključeno je zatražiti dotičnu naredbu i isti predlog izneti na rešavanje na idućoj sjednici.

Zatim se je prešlo na raspravu predloga ing. A. Ružića o organizaciji rada udruženja.

Po pravilniku o organizaciji rada Šumarskog udruženja, uzeta je za podlogu jedinstvenost rada u čitavoj državi, u kome imaju učestvovati svi šumarski radnici. — Društvo se za sada ograničuje na inicijativni i konzultativni rad.

Da bi rad bio što intenzivniji i svestraniji, osnovao je odbor udruženja »Odsjeke rada« za razne grane šumarske struke, i u iste odsjeke delegirao pojedine stručnjake, za koje je držao, da će po svojoj spremi i dosadanjem radu u dotičnoj grani najuspešnije djelovati.

Sav rad podijeljen je za sada u devet odsjeka i to:

1. Odsjek za šumsku politiku, zakonodavstvo i upravu. Taj odsek ima zadaću, da se bavi onim pitanjima, koja određuju pravac državne šumske politike, koja opet dolazi do izraza sa upravom. Amo spadaju i sva personalna i staleška pitanja o šumama, lovu, ribarstvu i drugim predmetima, u koliko se tiču šumarstva.

2. Odsjek za pošumljivanje krasa i golijeti. Ovaj odsjek ima da prouči pitanje pošumljivanja krasa u cijeloj državi. Ovamo spadaju i sve vrsti melijoracija šumskoga tla i cjelokupan rad oko izgrade bujica.

3. Odsjek za gojenje i čuvanje šuma i za šumsku proizvodnju. Osim poslova, koji se već iz samoga naslova naziru, imat će taj odsjek da se pobrine i za osnivanje pokusne postaje. Treba da preduzima sve, što će produkciju kvalitativno i kvantitativno podići.

4. Odsjek za prikaz, opis i ocjenu šuma. Ima da se brine oko historičkog, geografskog, ekonomskog i estetskog upoznavanja svih naših šuma i šumskih predijela.

5. Odsjek za agrarnu reformu, kome zadatak sam naslov kaže.

6. Odsjek za promet, industriju i trgovinu. Taj odsjek čekaju velike zadaće oko proučavanja predloga o svima unutarnjima i izvanjskim problemima prometa, industrije i trgovine drvom. Morat će nastojati, da društvo dodje do rječi kod rešavanja tarifalnih i carinskih uredaba, a glavni cilj ima mu biti podignuće kvalitativne i kvantitativne kapacitete našeg rada, osiguranje starih i otvorenje novih puteva našoj robi.

7. Odsjek za izradu jedinstvene šumarske terminologije.

8. Odsjek prosvjetni. Ovaj ima za zadatak, da se bavi pitanjem cjelokupnog šumarskog školstva i tečajeva. Zadatak mu je i popularizacija šumarskih tečajeva među narodom putem novina, brošura i knjižica, putem osnovnih i srednjih škola itd.

9. Odsjek za propagandu. Ima da oživi i umnoži Udruženje i misao za njega u narodu i izvan države, da prati i prosudjuje sve glasove i publikacije o našem šumarstvu u državi i izvana, te da brani i podiže ugled našega šumarstva, šumske izrade i prerade kod kuće i na strani, a osobito na svima glavnim svjetskim trgovima.

U pojedine odsjeke rada bili su na to birani članovi Udruženja iz svih krajeve države. Imena članova odsjeka rada donijet ćemo u narednom broju lista.

Napokon se prešlo na rješavanje eventualnih predloga, medju kojima su od većeg interesa slijedeći:

1. Predlog inž. Marinovića o finansijskim potrebama društva, po kome je zaključeno, da se prilikom iduće sjednice u Beogradu izašalje odaslanstvo Gospodinu Ministru Šuma i Rudnika i Gospodinu Ministru Prosvjete radi ishodjenja podpore. Da se za društveni organ sabiru oglasi i za iste isplaćuje 20—25% provizije.

Glede najpotrebnijih izdataka ovlašteno je predsjedništvo, da nabavi potrebno ogrijevno drvo za loženje tajničke sobe, i da može po uvidjavnosti urediti pitanje prepisivanja društvene korespondencije.

Što se tiče društvenog organa, zaključeno je, da prvi broj izadje po mogućnosti još u toku ove godine. Uredjivanje se povjerava poslovnom tajniku, inž. Miljanu Marinoviću, a u redakcioni odbor bira se Miloš Ćirković, Dr. Aleksander Ugrenović, Ing. Ružić i Dr. Zubović. Ujedno je zaključeno, da se do kraja godine u ime nagrade isplaćuje poslovnom tajniku Miljanu Marinoviću 1000 kruna mjesečno, a blagajniku Ivanu Čeoviću 600 kruna mjesečno.

Milan Marinović iznosi tešku nepravdu, koja je nanešena šumarstvu time, što su iz njegove kompetencije izuzete dvije važne grane, bujičarstvo i visoke gradnje. Zaključuje se uputiti predstavku Ministarstvu šuma i Rudnika, te navesti tehničke uzroke, s kojih je bujičarstvo sastavni dio šumarstva. Za sastav iste zamolit će se šefa šumarskog odsjeka u Zagrebu, šum. nadsvjetnika Stevu Petrovića.

Inž. Ante Ružić pita što je sa sastavkom poslovnika za udruženje. Zaključeno je, da Ružić isti sastavi i podnese narednoj sjednici na pretres.

Inž. Ante Ružić iznosi pitanje društvenih znakova, koji bi se mogli u Sloveniji jeftino nabaviti. Zaključeno je, da Ružić pribavi načrt za društveni znak, pa ga na jednoj od idućih sjednica iznese radi donošenja zaključka o nabavi istoga.

Time je dnevni red iscrpljen, i sjednica koja je odpočela dana 31. oktobra u 9 sati, zaključena je 1. novembra u 13 sati.

Izvadak iz zapisnika III. sjednice upravnog odbora Jugoslov. Šum. Udruženja, održane od 10. do 14. decembra 1921. u prostorijama Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu.

Predsjeda potpredsjednik Miloš Ćirković; prisutni: potpredsjednici Lenarčić i Radulović; tajnici: inž. Marinović i Divjak; blagajnik: inž. Čeović te članovi uprave: inž. Stamenković, Nešković, Dr. Ugrenović, inž. Manojlović, inž. Slijepčević, inž. Ružić, Goederer, Rihterski, Dr. Landekušić, Bajić, Dr. Danda i Knežević.

Potpredsjednik Ćirković otvara sjednicu i pozdravlja članove zahvaljujući im se, što su se u tako lijepom broju odazvali. Ujedno izvješćuje, da se je društveni predsjednik barun Turković radi bolesti ispričao, da ne može prisustvovati. Zatim pozivlje tajnika, da pročita zapisnik prošle sjednice.

1. Tajnik inž. Marinović čita zapisnik, koji se nakon nekih objašnjenja ovjerovljuje po Dr. Ugrenoviću i inž. Ružiću.

2. Citaju se podnesci, medju kojima pismo Dr. Vasića, gener. direktora, kojim javlja, da će se vrlo rado odazvati pozivu za sudjelovanje u prvoj

sekciji, ali da ne može radi službenih poslova preuzeti predsjedanje i organizaciju te sekcije. Namjesto Dr. Vasića bira se jednoglasno pomoćnik glavnog direktora Jovo Metlaš, koji taj izbor prima.

3. Predsjednik izjavljuje, da je potrebno, da se popune nekoji odsjeci rada (vidi zapisnik II. sjednice), te predlaže:

u 2. odsjek: Jovana Gačića iz Beograda i Borislava Nikolića iz Vranje.
u 4. odsjek: Mihajla Markovića sa Avale, Mihajla Braljinca iz Gora, Milanovca i Zariju Jelaču iz Bitolja.

u 6. odsjek: N. Vorkapića iz Beograda,

u 7. odsjek: Jovana Gačića iz Beograda i Milana Markovića iz Kraljeva.
Prima se.

Slovenci predlažu:

u 1. odsjek: inž. Antu Ružića i inž. Vojka Koprivnika,

u 3. odsjek: inž. Alojzija Rusa iz Bohinjske Bistrice,

u 4. odsjek: inž. Božića Cvetka iz Bohinjske Bistrice,

u 5. odsjek: Josipa Lenarčića st. iz Vrhnike,

u 6. odsjek: inž. Milana Lenarčića iz Ribnice na Pohorju,

u 9. odsjek: inž. Igu Krauta iz Kranja.

Prima se.

4. Manojlović predlaže, da se osnuje ekonomsko-financijski odsjek Udruženja. Nakon kratke debatе prima se osnutak te sekcije unutar 9. Odsjeka rada, jer mu je uz ostalo jednaka zadaća.

5. Izvješće blagajnikovo. Iz njegovog izvješća se vidi, da su do sada Slovenci poslali u blagajnu 10.000 K, koja je svota u glavnom potrošena. Zaključuje se, da bivše hrvatsko i srpsko udruženje kao i bosansko pošalju u zajedničku kasu dio gotovine potreban za izdavanje lista i ostale društvene potrebe, a u slijedećoj godini ubrana članarina i ostali doprinosi imadu se voditi pod imenom novog Udruženja.

6. Izvješće Čirkovićevu o povišenju paušala za službena putovanja šumara iz Srbije i Slovenije. Čirković opširno obrazlaže historijat pregovora između Ministarstva Financija i Ministarstva Šuma i Rudnika. Rezultati su tih pregovora, da vanjski šumari imadu još i danas 30—50 dinara mjesecnog paušala. Uporedjuje njihovu službu s ostalim zvanjima i dolazi do zaključka, da ostala zvana imadu uz mnogo manji trud daleko veću i izdašniju naplatu. Čita predstavku upravljenju na Ministarstvo u toj stvari.

Inž. Ružić traži upotpunjene pretstavke na taj način, da se traži povišenje paušala i uredjenje toga pitanja i za Sloveniju.

Inž. Slijepčević se protivi tome, da se pitanje regulisanja putnih paušala smatra kao specijalno srpsko ili slovensko, jer su kolege u cijeloj državi nezadovoljni sa sadašnjim stanjem toga pitanja. Ovaj zahtjev naziva krparenjem te je za to, da se ne traži parcijalna olakšica, nego da stanemo na više stanovište te tražimo povišenje i izjednačenje paušala i putnih odšteta jednakog za čitavu državu. Razvija se debata u kojoj učestvuje osim gore spomenutih još i Stamenković, Divjak, Marinović i Manojlović. Konačno se svi slažu s izvodima inž. Slijepčevića, te se bira uži odbor, da Čirkovićevu predstavku konačno redigira, i iznese ponovno pred odbor, koji će je pretresti i predati Ministarstvu.

7. Predsjednik predlaže da se predje na debatu o pravilniku za organizaciju šumarske službe.

S obzirom na kratkoču vremena i u cilju, da ne bi trebalo isti predmet dva puta pretresati, odrede se dva člana, koja da zamole Ministarstvo, da bi već

sada izvolilo pretvoriti sjednicu u anketu. Toj je zamolbi Ministarstvo udovoljilo te je odaslalo gg. načelnike ministarstva Bukovalu, Gačića, Metlaša i inšpektora Koprivnika u anketu.

Načelnik Bukovala otvoril imenom Generalnog Direktora Dra. Vasića, koji je u nužnom poslu službeno odsutan, anketu, i u njegovo ime sve prisutne najsrdačnije pozdravi te zaželi uspješan rad anketi.

Vodja ankete Čirković izrazi u ime Udruženja toplu zahvalnost Ministarstvu za ovako pouzdanje u kvalifikacije Udruženja te obeća, da će i on i svi drugovi uložiti sve svoje sile u to, da se Udruženje za to časno odlikovanje već ovaj put svojim radom bezuslovno oduži.

Nato podijeli riječ glavnom referentu u predmetu inž. Marinoviću.

Izvjestitelj Marinović saopćuje, da su izrađena dotično predložena 4 pravilnika i to po Dr. Dandi (za Bosnu), inž. Ružiću (za Sloveniju), inž. Marinoviću (za Hrvatsku i Slavoniju), P. Manojloviću (za prilike vinkovačkog ureda i imovnih općina) i konačno primjetbe Save Vučetića (za prilike za Srbiju). Radi kratkoće vremena nije bilo moguće izraditi jedinstven pravilnik iz predloženih nacrta, tim manje, što su svi tek u zadnje vrijeme stigli, dapače i u Beogradu bili osobno predani. Upozoruje na kontrast, koji postoji između uredbe o organizaciji službe i projekta zakona o podjeli zemlje na oblasti.

Inž. Ružić upozorava na stanovište, s kojeg se već sada prosuđuje taj kontrast u upravnim krugovima Slovenske. Navada, kako je na podlozi nacerta zakona o podjeli države na oblasti Pokrajinska uprava u Ljubljani izrazila mnjenje i izdala odluku, da na pravilniku ne treba da se radi, jer da je taj docniji naert i sam g Ministar šuma i rudnika potpisao. Iza toga što se je konstatiralo, da je Uredba od 27. juna 1921. zakon, a zaključci Ministarskog Saveta za nacrt zakona o podjeli države na oblasti da su direktive, glede kojih je ravno Ministarstvo Šuma i Rudnika za svoj dio htjelo da sasluša mnjenje toga stručnoga Udruženja, upozorava dalje inž. Ružić na prilike u Slovenskoj, gdje je u prvom stepenu podjela tih struka bila u sve tančine provedena. Razlikovati moramo državu kao oblast i državu kao privatnog upravnika državnog dobra te organizaciju službe provesti tako, da izbjegnemo svakoj koliziji u dužnostima, poštivajući načelo: »nemo iudex in causa propria«. Inače je glavni dio našeg truda uzaludan. Navada nato više primjera, gdje bi po današnjim propisima moglo doći do takve kolizije. U Slovenskoj je t. zv. šumarska politička uprava najveće važnosti, jer vrši nadzornu upravu po dobrim zakonima i normama nad 97% svih šuma zemlje, koje su privatna vlast a stoje općenito na zamjernoj visini. No radi se o načelima, koja vrijede za svu državu. On će docnije kod rasprave pravilnika morati često da zamoli za riječ, jer se jedinstvenost u državi u principu mora postići. Na to predlaže, da bi anketa najprije raspravila o načelnom pitanju, što je u interesu cijelokupnog našeg šumarstva: ili spojenje ili razdoblja nadzora od uprave. — Predlog se prihvatio.

U velikoj i plodnoj debati, u kojoj ponovno uzimaju učešća svi prisutni odbornici, iznijeli su se svi razlozi pro i contra s obzirom na cijelokupno naše šumarstvo. Konačno iznosi Marinović historijat šumske uprave u inozemstvu i prikazuje, kako je u pojmenice nabrojenim naprednim državama šumarska uprava u najvišoj instanciji pocijepana na dva ministarstva samo radi toga, jer nemaju posebnog ministarstva za šume, dočim je u najnižoj instanciji ona ujedinjena. Kad je kod nas ta uprava u najvišoj instanciji ujedinjena, nema ni s upravnotehničkog stanovišta razloga, da se cijepa u nižim. Tehničko gospodarenje u nedržavnim šumama bilo je i dosada u stručnim rukama ali pod

nadzorom političkih oblasti. Uredba ne želi ni u buduće, da se stručni šumarski organi upliću u finansiјalno gospodarenje samoupravnih tijela, nego hoće samo to, da u tehničkom pogledu ne budemo zavisni od nestručnjaka. Čisto policijske i kaznene poslove vodit će i nadalje policijska vlast po predlozima šumarskih uprava, koje će se ustanoviti po Uredbi od 27. juna 1921.

U daljnjoj debati učestvuje Slijepčević, Ćirković, Ružić i Manojlović, koji se u principu svi slažu s izvestiteljem osim Slijepčevića, koji zauzimlje s obzirom na upravu u svome području odvojeno stanovište. Konačno se debata završuje s time da se jednoglasno prihvaćaju po Marinoviću predložene dvije rezolucije i to:

I. »Jugoslovensko Šumarsko Udrženje stoji na stanovištu i odlučno zahtjeva, da Ministarstvo Šuma i Rudnika preko svojih potčinjenih organa vrši ne samo upravu drž. šuma, nego i cijelokupni šumsko-policajni nadzor nad svim šumama, te upravu i tehničko poslovanje u onim nedržavnim šumama, koje su na osnovu zakona i propisa — nedirajući pri tome u pravo svojine — uzete pod državnu upravu.«

II. »Pošto predlog zakona o podjeli zemlje na oblasti sadržaje ustanove koje su u protimbi s interesima dostaatne zaštite i sačuvanja naših šuma, a u opreci su i s uredbom od 27. juna 1921., držimo neophodnom potrebom, da se predlog zakona o podjeli zemlje na oblasti dovede u sklad s glavnim principima te uredbe naročito, u koliko se odnose na šumsko-tehničku upravu u nedržavnim šumama i šumsko policajni nadzor nad sveukupnim šumama.«

Nakon toga iznašaju pojedini sastavljači principe svojih pravilnika. Svi se slažu u tom, da je potrebno predložiti Ministarstvu samo provedbenu naredbu za uredbu, a nipošto u tančine izrađene poslovnike. Od vremena do vremena izdavane naredbe i poslovnički regulisati će pojedina djelovanja i skupnih naredaba, ako i praksa prihvati, mogu sačinjavati osnovu, na kojoj će se s vremenom izraditi konačni pravilnik za čitavu državu.

Odbor zaključuje, da izvestitelj Marinović čita nacrt svog pravilnika a ostali sastavljači kao i članovi uprave da stavlju svoje primjedbe i nadopunjke.

Po napornom radu ankete primio se je sa raznim izmjenama Marinovićev pravilnik točka za točkom, koji sadržaje ove glavne dijelove:

- I. Općenite ustanove;
- II. šumarska nadleštva, njihov položaj i zadaća;
- III. Organizacija šumarskih nadleštva;
- IV. Poslovanje;
- V. Prelazna naredjenja.

Do veće debate dolazi kod III. dijela, prema kojemu tajnik Marinović predlaže za šumarske direkcije 5 odsjeka, inž. Ružić 10 odsjeka, Manojlović 4 odsjeka s tri pododsjeka. Medju članovima prevlada mišljenje, da direkcije sadržavaju čim manje odsjeka.

U tom se smjeru konačno predlože dva predloga sa po tri odsjeka, ostale zaokružene grane uprave neka bi se uredile sa pododsjecima i referatima. Ta dva predloga jesu:

1. Manojlovićev: I. Administrativni odsjek, II. tehnički odsjek, III. odsjek za nedržavne šume; 2. Ružićev: I. odsjek za šumsko i lovsko-političku upravu, II. odsjek za državnu upravu šuma, III. tehnički odsjek. —

S obzirom na izjavu Ružićevu, da on ne može pristati na to, da se o tom važnom pitanju već sada odlučuje sa većinom glasova, dosegao se je

konačno sporazum u tome, da je Ružić prihvatio za prvi odsjek naziv Manojlovićev te povukao svoj predlog sa ovom zapisničkom rezervom, koja je suglasno bila odobrena: »Neka se I. odsjek direkcije zove kratko »administrativni odsjek«, ali treba da su u tome odsjeku spojeni svi oni poslovi, koje će vršiti direkcija u svome djelokrugu kao k.r. oblast II. stepena.« Nakon te izjave primljen je Manojlovićev predlog.

U prethodnim narednjima stavilo se je onim šumskoupravnim jedinicama, koje se imaju obrazovati kao Šumske Direkcije, u dužnost, da odmah započnu s pripravnim radovima za stavljenje predloga o organizaciji Direkcija i Šumskih uprava te da pristupe k izradi predloga poslovnika za svaku zaokruženu granu poslova.

Time je pravilnik bio konačno prihvaćen. Rasprava o pravilniku trajala je od 10. do 13. decembra.

8. Naredna je tačka razprava o eksproprijaciji velikih privatnih šum posjeda.

Načelnik Ministarstva Šuma i Rudnika i pomoćnik glavnog direktora g. Jovo Metlaš prisustvuje s inž. Koprivnikom toj raspravi u ime Ministarstva Šuma i Rudnika. G. Metlaš iznosi pitanja, koja bi se imala riješiti gornjim zakonom, koji će, u koliko se odnosi na šume, biti izrađen po našem Ministarstvu. Pošto je danas nemoguće u tančine razpravljati ta pitanja, predlaže da se razpravlja o glavnim načelima i o načinu, kako da se organizuju predrađnje za taj posao.

Razvija se dulja debata u kojoj učestvuju među drugima Dr. Danda, inž. Radulović, Knežević, Metlaš, Koprivnik, Dr. Ugrenović i Marinović.

Dr. Ugrenović konačno predlaže, da se stvari okosnica, oko koje će se grupisati sva važnija pitanja, koja treba pretresti. Iznosi 10 pitanja, koja bi Ministarstvo postavilo i na koja bi pozvani faktori u određenom roku odgovorili. Marinović upodjavuje predlog time, da se ova pitanja povjere i društvenim sekcijama i to prvoj i petoj, koje će svoje odgovore predati Glavnoj Upravi a ova će ih predložiti Ministarstvu. Ministarstvo bi na temelju tih odgovora moglo izraditi projekt zakona, koji bi se predložio anketi, sazvanoj u toj stvari po Ministarstvu. No oni, koji budu pozvani u tu anketu, treba da budu već unapred upućeni o tom projektu. Ovi su predlozi jednočasno prihvaćeni.

9. Prema narednoj tački dnevnoga reda predlaže tajnik Marinović predstavke Udruženja, koje bi se imale upraviti Ministarstvu Šuma i Rudnika i Ministarstvu prosvjete za poboljšanje materijalnog stanja Udruženja.

Bira se odaslanstvo, koje će predati predstavke.

10. Prema dnevnom redu iznosi Čirković izvješće o predlogu Dragoljuba Petrovića protiv uredbe o ograničavanju šuma u Srbiji.

Na temelju tog izvješća i provedene debate zaključuje odbor, da ne će ništa poduzimati u toj stvari, pošto je naredba s nekim modifikacijama već uzakonjena.

11. Slijedi tačka dnevnog reda: Pretres društvenog poslovnika.

Prima se s nekim izmenama načrt poslovnika, sastavljen po inž. Ruziću. Poslovnik obuhvaća sav rad Udruženja, Podružina i Odsjeka rada, tako da je time zaključena organizacija Udruženja.

12. Inž. Ružić govori o progledbi agrarne reforme i postavljanju državnih sekvestara. Iza temeljitog obrazloženja primaju se jednoglasno dvije rezolucije inž. Ružića, koje se imaju upraviti u toj stvari na Ministra Šuma i Rudnika, i to:

I. »Dogadaju se slučajevi, da organi Ministarstva za agrarnu reformu na osnovu čl. 15. naredbe od 3. septembra 1920., broj 14.082, izdaju dozvole za sjeću šuma i preko drvosjećne osnove dotično preko redovitog etata. Pošto je izvan svake sumnje, da je izdavanje drvosjećnih dozvola stvar čisto šumsko-gospodarstvene odnosno šumarskopolicijske naravi i zbog toga neosporno spada pod kompetenciju Ministarstva Šuma, umoljava se gosp. Ministar Šuma i Rudnika, da uznastoji oko toga, da dozvole za sjeću i na osnovu čl. 15. spomenute uredbe, izdaje Ministarstvo Šuma i Rudnika odnosno njegovi organi po pretvodno zatraženoj izjavi od strane gosp. Ministra za agrarnu reformu odnosno od strane njegovih organa, koja izjava treba da označi, postoji li u tom konkretnom slučaju kakav interes agrarne reforme, koji se ima uzeti u obzir kod izdavanja takovih dozvola.«

II. »U nekojim šumama, koje spadaju pod agrarnu reformu, postavljaju se sekvestri na osnovu naredbe od 3. septembra 1920., broj 14.082. Tim državnim aktom prelazi rukovanje s upravom dotičnog šumskog posjeda de facto posvema u ruke, ali i u odgovornost države. Ti sekvestri nisu uvijek stručna šumarska lica, kako bi to moralo biti, a što je glavno, ta se uprava — vodstvo i kontrola sekvestara — vrši sa strane nestručnog držav. organa t. j. po uredima agrarne reforme.

Tim prijeti ogromna pogibelj, da će država za sve neurednosti u vršenju uprave biti odgovorna, što bi se lahko dalo izbjegći, kada bi se postavljanje, vodstvo i nadzor sekvestara nad šumskim posjedima povjerilo jedinom stručnom organu t. j. šumarskoj oblasti.

Jugoslovensko Šumarsko Udruženje usuđuje se skrenuti pažnju na te pogibeljne nedostatke te moli 1. da se uprava privatnih šuma, koje su stavljene pod sekvestar, povjeri neposredno šumarskim držav. oblastima, 2. da se naredi uredima i oblastima za agrarnu reformu te podređenim šumarskim oblastima, da se drže uredbe, po kojoj se u svim slučajevima, gdje se radi o šumama, ima postupati po prethodnom sporazumu.«

13. Inž. Ružić kritizira naredbu, po kojoj je bila ovlaštena ispitna komisija za podjeljivanje akad. naslova »inžinjer«. Traži zakonitu zaštitu za naslov »inžinjer« i predlaže ovu rezoluciju:

»Jugoslovensko Šumarsko Udruženje stoji na stanovištu, da se akademski naslov »inžinjer« imade zakonom zaštiti te odrediti:

1. da je taj naslov vlastan podjeljivati u šumarskoj struci jedino šumarsko-gospodarski fakultet;

2. da se naslovi »inžinjer« ne smiju upotrebljavati za oznaku službenih dužnosti i činova.«

Inž. Marinović, tumači, da dotična naredba Min. Šuma i Rudnika hoće da pomogne samo onim apsolventima, koji su svršili u vrijeme, kada akademija nije mogla podijeliti taj naslov, akoprem je opseg studija bio isti. Naslov je staleski, a ne akademski kao »doktor«. Ovaj je slučaj analogan bečkoj Bodenkultur, gdje je ministarstvo dalo naslov inžinjer naknadno svim apsolventima.

Po oduljоj debati se rezolucija prima.

14. Prelazi se na pretres budžeta.

Blagajnik Čeović izvješćuje, da se budžet za narednu godinu ne može još sastaviti, jer još nije poznat broj članova Udruženja, a članarina sastavlja glavni prihod Udruženja. Marinović iznosi, da je glavni izdatak tiskanje društvenog glasila. Čita više ponuda te izvada zaključak, da je Ljubljanska ponuda za 50% jeftinija od Zagrebačke. Ovlašćuje se tajnik Udruženja, da

sklopi pismeni ili usmeni ugovor s najpovoljnijim nuditeljem. Zaključuje se nadalje, da se prvi broj lista tiska u 1500 primjeraka, da se oglasi skupljaju u vlastitoj režiji uz određenu nagradu te naplatu 1000 K po cijeloj stranici, a manji oglasi od jedne stranice uz proporcionalnu naplatu. Prihvata se 1 K po retku kao honorar suradnicima, te se konačno povisuje mjesecna nagrada tajnika i blagajnika prema zaključku prošle odborske sednice.

15. Čirković čita brzojav inž. Vasnera i Dr. Zubovića, kojim javljaju, da u ime akademskih stručnjaka iz Bosne i Hercegovine na anketi nitko ne suđeluje. Nadalje brzojav iste gospode upravljen na inž. Radulovića sa sličnim sadržajem. Odbor zaključuje, da se preko tih brzojava kao neozbiljnih pokušaja uvlačenje razdora u naše jedinstveno Udruženje pređe na dnevni red.

16. Divjak kao referent osmog Odsjeka rada iznosi više predloga Save Vučetića, upravljenih na Udruženje i dodijeljenih toj sekciji na mišljenje.

Obzirom na to, da su članovi prepornim radom, koji je trajao pet dana, posvema izmoreni, a predlozi iziskuju dulju raspravu, odlučuje se, da se isti iznesu na dnevni red naredne sjednice, o čemu se ima predlagач obavijestiti.

17. Predsjednik predlaže, da se iduća sjednica održi koncem februara ili početkom marta u Sarajevu.

P r i m a s e .

18. Predsjednik u ime Odbora izriče zahvalu Beogradskim kolegama za nadasve lijep i srdačan doček te svima prisutnima za interes, koji su pokazali u ovim napornim razpravama i zaključuje sjednicu 14. 12. u jedan sat poslije podne. —

Odgovor predsjedništva Jugoslov. Šum. Udruženja na deklaraciju šumarskog inženjera iz B. H.

Ovih dana izšla je u nekim našim listovima »deklaracija šumarskih inženjera iz Bosne i Hercegovine« potpisana po klubu šumarskih inženjera u Sarajevu. Sadržaj te deklaracije kao i komentari nekojih listova odaju, da isti nisu uopće informirani o cijeloj stvari, pa je moramo u interesu našeg cijelokupnog šumarstva objasniti.

Nakon dugih pregovora naših šumarskih stručnjaka i njihovih društava iz svih krajeva ove države stvoreno je uz mnogobrojno sudjelovanje učesnika u ljetu ove godine jedinstveno »Jugoslovensko Šumarsko Udruženje« sa sjedištem u Zagrebu. Šumari cijele države, bez obzira na političko obilježje i stručnu kvalifikaciju prionuli su s najvećim oduševljenjem uz novo udruženje značući, da samo neumoran rad u stisnutim rедovima, može da bude plodan i koristan. Nekoliko kolega iz Bosne i Hercegovine bili su toga mišljenja, da u novom udruženju ne će naći dovoljno zaštite za svoje klasne interese. Bojali su se, da će malen broj drugova sa srednjoškolskom kvalifikacijom doći do premoći u udruženju i tražili su neko jamstvo za šumare s višom spremom. Zbor, na kojem su u velikoj većini učestvovali šumari s najvišom spremom (diplomirani šumarski inženjeri i više doktora) odbacio je predlog drugova iz Bosne s ogromnom većinom, jer je za predlog glasovalo tek pet — šest kolega prema dvije stotine ostalih. Svi su naime bili uvjereni, da je ovaj predlog nekolegijalan i neumjestan, jer su srednjoškolci većinom drugovi starije generacije (križevčani i apsolventi sarajevske srednje škole) od kojih se mnogi broje medju naše prve stručnjake.

To je predlagач ozlovoljilo tako, da se njih desetak okupilo oko udruženja jugoslovenskih inženjera i arhitekta, tražeći za svoj klub iste povlastice kao i za naše udruženje, u koje su se osim njih skupili svi šumari cijele države.

Nadležni faktori kao i cijela naša javnost prelazili su preko tih stručnjaka iz Bosne i Hercegovine na dnevni red poznavajući u državi tek jedno šumarsko društvo — Jugoslov. Šumarsko udruženje. Ovo je nakon odobrenja društvenih pravila pred tri mjeseca započelo rad na svim poljima šumarstva, zbijajući svoje redove i nastojeći popraviti ono, što se je kroz tri godine sa strane nadležnih faktora propušтало.

Ministarstvo šuma i rudnika uvidjelo je, da je Jugoslovensko Šumarsko Udruženje faktor, s kojim se mora bezuvjetno računati, te ga je počelo u svim važnijim stručnim pitanjima konzultirati. Udruženje je pozvano na suradnju kod izradbe šumarskog i lovkog zakona, sastavka pravilnika za organizaciju šumarske službe, kod provedbe eksproprijacije velikog posjeda, agrarne reforme itd. Nastojanjem udruženja uklonjene su ovih dana velike nepravde, koje su učinjene šumarstvu u materijalnom pogledu; jednom rječju, ono je došlo do cilja, koji lebdi pred očima svim stručnim udruženjima, da postanu u stručnim pitanjima savjetodavni organ stručnog ministarstva.

Kad je Udruženje za 10. XII. najavilo sjednicu upravnog odbora u Beogradu, upotrebljilo je Ministarstvo Šuma i rudnika priliku, da šaljući onamo svoje više činovnike, pretvori sjednicu u anketu, na kojoj su se raspravila veoma važna stručna pitanja. Ovaj čin Ministarstva unio je u svakog svjesnog šumarskog stručnjaka osjećaj snage i ponosa, da nam je marljivim radom ipak uspjelo, da se o nama ne raspravlja bez nas, te uvjerenje, da se u buduće ne će dogadjati da Ministarstvo izdaje naredbe, koje »vrijedaju naše stručne i stalske interese«, kako vele naši drugovi iz Bosne i Hercegovine.

Ako se naglasi da je u odboru $\frac{4}{5}$ visokoškolaca, a tek $\frac{1}{5}$ srednjoškolaca, da su to stručnjaci s daleko većom i dužom praksom nego li su ti naši drugovi iz Bosne i Hercegovine, i da su ti stručnjaci izabrani jednoglasnim povjerenjem svih šumara ove države — moći će se dostojno ocjeniti vrijednost tvrdnje kluba Šumarskih inžinjera iz Sarajeva u spomenutoj deklaraciji, da je »Ministarstvo pozvalo službeno i na državni trošak u anketu nekoliko ljudi, koji nemaju ni kvalifikacije ni spreme, ni pogleda za rješavanje gornjih pitanja«.

Tako stoji stvar s anketom u Beogradu, i deklaracijom kluba šumarskih inžinjera iz Bosne i Hercegovine, koji su se džilitnuli, ali nisu pogodili cilja, pa će naša nepristrana javnost u buduće znati, kolika se važnost imade poklanjati ovakovim deklaracijama.

U Zagrebu, dne 17. prosinca 1921.

Predsjedništvo jugoslov. šumarskog udruženja.

Iz III. odsjeka rada. Na nekoje upite obavešćuju se članovi odsjeka za gojenje i čuvanje šuma i šumske produkcije, da se taj odsjek ne će radi skupoće železnice konstituirati sve do naredne glavne skupštine udruženja. Ako međutim do toga vremena padne odsjeku u dužnost rješavanje kakovog stručnog pitanja iz njegova djelokruga, to će se ovo pitanje u slučaju hitrosti rješiti na taj način, da će se jednostavno poslati na izradbu nekolicini najpozvanih izvjestitelja tog odsjeka.

Dr. Levaković, kr. sveuč profesor.

Državna potpora Jugoslovenskom Šumarskom Udruženju. Po zaključku lista izašlo je rešenje Ministarstva za Šume i Rude br. 27.391 od 26. decembra 1921, koje glasi:

»Na predstavku Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja od 8. 12. 1921, da mu se iz državnih sredstava doznači novčana potpora i da se nastojanjem

Ministarstva osiguraju Udruženju neki drugi prihodi, odredio je Gospodin Ministar svojim rešenjem od 15. 12. 1921.:

1. da se sve prodaje drva iz državnih, opštinskih a po mogućnosti i iz ostale vrsti šuma objavljaju oglasima pored u zvaničnim novinama još i u listu Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja;

2. da se sva državna šumarska nadleštva pretplate na list Udruženja, nadleštvinama crkvenih i zakladnih ustanova da se to isto preporuči;

3. da se u buduće kod svih prodaja iz državnih šuma u uslovima prodaje stavlja odredba, po kojoj će kupci i zakupci biti obvezani, da $\frac{1}{10}\%$ kupovine plate u korist Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja.«

Sretni smo, da možemo to rešenje objaviti već u ovom 1. broju lista na najveće zadovoljstvo svim prijateljima našega udruženja. Naš je rad time osiguran. U ime svega našega velikog šumarstva: Blagodarimo!

Uredništvo.

Službene vijesti.

Ministar Šuma i Rudnika postavio je: za nadšumarnike u VII. činovnom razredu s godišnjom platom od 4500 dinara — šumarnike: Jovana Matića kod petrovaradinske imovne općine, Nikolu Abramovića kod brodske imovine općine, Blaža Ištakovića kod brodske imovne općine, Dušana Popovića kod petrovaradinske imovne općine, Leona Kaderžaveka kod gjurđevačke imovne općine, Stjepana Csikosa kod križevačke imovne općine, Jovana Lazića kod II. banske imovne općine, Josipa Rukavina kod ogulinske imovne općine, Dragutina Hradila kod gradiške imovne općine, Oskara Dremila kod II. banske imovne općine, Stjepana Prpića kod I. banske imovne općine, Jurja Franješa kod gjurđevačke imovne općine. — Za šumarnike u VIII. činovnom razredu s godišnjom platom od 3600 dinara — nadšumare: Daniela Staničića kod brodske imovne općine, Oskara Seidelá kod ogulinske imovne općine, Ivana Majstorovića kod otočke imovne općine, Filipa Stipčića kod križevačke imovne općine, Stjepana Ferenčića kod križevačke imovne općine, Emila Heraka kod križevačke imovne općine, Antuna Muhića kod križevačke imovne općine, Miju Budiselića kod križevačke imovne općine, Milivoja Kreča kod gjurđevačke imovne općine, Simeuna Kritovca kod križevačke imovne općine, Levina Heisingera kod gjurđevačke imovne općine, Milana Crnadka kod ogulinske imovne općine, Zlatka Turkalja kod ogulinske imovne općine, Milana Kosa kod otočke imovne općine, Milana Dudukovića kod II. banske imovne općine, Ivana Murgića kod slunjske imovne općine, Vilka Vidmara kod gradiške imovne općine, Milorada Sekulića kod gradiške imovne općine, Dragutina Brnjasa kod ogulinske imovne općine, Svetozara Drenovca kod ogulinske imovne općine, Andriju Frusića kod gradiške imovne općine, Dušana Jasića kod II. banske imovne općine, Luku Snajdera kod petrovaradinske imovne općine, Ivana Balića kod brodske imovne općine, Josipa Štefovica kod gjurđevačke imovne općine. — Za nadšumare u IX. činovnom razredu s godišnjom platom od 2800 dinara — kotarske šumare: Setvana Kolarovića kod petrovaradinske imovne općine i Ferdu Brajevića kod gjurđevačke imovne općine.

Ministar Šuma i Rudnika postavio je: za računarsko-blagajničkog protu-stavnika u VIII. činovnom razredu s godišnjom platom od 3600 dinara Matiju Kopića, protustavnika u IX. činovnom razredu kod brodske imovne općine, te u statusu manipulativnog osoblja za nadoficijala u VIII. činovnom razredu s godišnjom platom od 3600 dinara Matu Medvedovića, nadoficijala u IX. činovnom razredu kod iste imovne općine.

Ministar Šuma i Rudnika postavio je: gospodarskog pristava X. (desetog) činovnog razreda Andriju Novaku za gospodarskog pristava u IX. činovnom razredu kod brodske imovne općine s godišnjom platom od 2800 dinara i ostalim sistemizovanim prinadležnostima.

Ministar Šuma i Rudnika postavio je: nadlugara Nikolu Smiljanića za računarskog blagajničkog pristava u XI. činovnom razredu kod I. banske imovne općine s godišnjom platom od 1600 dinara i ostalim sistemizovanim prinadležnostima.

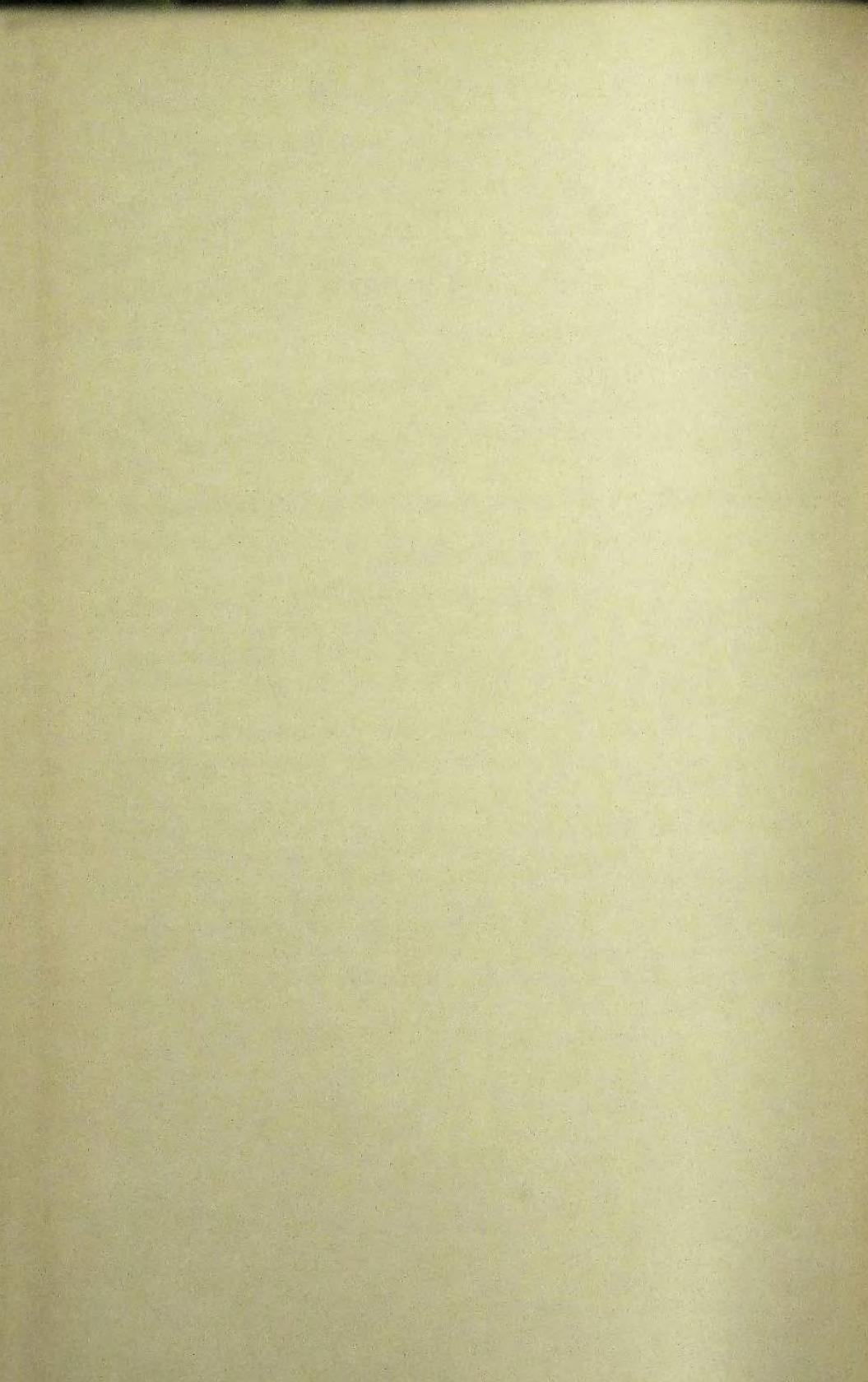
Iz uredništva.

Svi rukopisi i podneske za šumarski list i Jugoslov. Šum. Udrženje neka se šalju na Tajništvo Jugoslov. Šum. Udrženja, Zagreb, Šumarski dom (Vukotinovićeva ul. 2). List će izlaziti točno svakog mjeseca, s toga molimo sva nadleživa, urede i zavode, da nam šalju oglase za dražbe, dobave i namještenja itd. blagovremeno na gornji naslov.

Cijena inserata je 250 Din. cijela stranica, 125 Din. polovica itd.

Molimo, da nam se priopće i rezultati svih obdržavanih dražba, namještenja i promjena u osoblju i dr.

Ovaj broj Šum. Lista dostavljamo nekoj gg., koja nisu članovi Udrženja. U koliko list zadrže, a ne postanu međutim članovi Udrženja, smatrat će se preplatnicima. Usljed toga molimo onu gg., koja ne žele list zadržati, da ga odmah natrag vrati. Umoljavaju se gg. članovi Udrženja i predplatnici „Šumarskog lista“, da izvole čim prije poslati članarinu, dot. preplatu i to: gg. iz Slovenije Podružnici u Ljubljani po priloženom čeku, ostali izravno blagajniku Udrženja g. inž. Ivanu Čeoviću, Zagreb, Kipni trg 9.

Ispravi!

U broju prvom, a u članku „O pantografovaju“ ostale su neopazene ove štamparske pogriješke:

Na strani 15, redak 4, ima da glasi ovako:

$$\frac{M}{Z} = \frac{\frac{1-p}{100}}{\frac{1-p}{100}} : \frac{Z}{\frac{1-p}{100}} = 1 : \frac{Z}{1-\frac{p}{100}}$$

Na strani 15, redak 9, ima

$$\text{mjesto} : O \quad \text{da bude} : Q.$$

Na strani 15, redak 10, ima

$$\text{mjesto} \frac{100 Z}{100 - \frac{100}{100 p}} \quad \text{da bude} \frac{100 Z}{100 - \frac{100}{100 p}}$$

Na strani 19, stupac 3, redak 29 ima posve da izpadne.

Uredništvo.

